

žarek dobrote

8/XIII
avgust
2015

glasilo slovenske karitas

25 Karitas
let v službi človekovega dostojanstva

TEMA MESECA

3 ••• Človekovo dostojanstvo: zaklad v lončenih posodah

4 ••• Posvet o skrbi za starejše in dolgotrajno bolne v naši družbi

V SLUŽBI ČLOVEKOVEGA DOSTOJANSTVA

4 ••• V službi človekovega dostojanstva pri delu z mediji

SOLIDARNOST MED NAMI

6 ••• Pripravljeni deliti, pomagati oz. biti solidarni

V LUČI STROKOVNOSTI

6 ••• Nasilje v družini

TO MORAMO VEDETI

8 ••• Stiske družin in posameznikov imigrantskih delavcev iz JV Evrope

10 ••• Ostati brez dela

NA OBISKU

11 ••• Z nasmehom in trdno voljo pomagati ljudem

12 ••• Ne moremo graditi skupnosti brez bližine

13 ••• Veselje evangelija, mirno morje in dinamično ravnotežje

CELJE

15 ••• Izlet družin na morje

KOPER

16 ••• V Novi Gorici odprli Center karitas

16 ••• »Indijanska« vas Soča

17 ••• Na Sveti gori in v Bovcu

17 ••• Ko dobro delo ni spregledano

MARIBOR

18 ••• Medgeneracijski tabor in piknik

NOVO MESTO

19 ••• Seminar za romske koordinatorje

20 ••• Pomoč Karitas v osrčju Afrike

21 ••• Z delom do dostojnega življenja družin v Afriki in Albaniji

23 ••• Sanje

SEMINARJI KARITAS

Naslov: **V službi človekovega dostojanstva**

9. in 10. 10. 2015, Veržej, Marijanišče

16. in 17. 10. 2015, Celje, Dom sv. Jože

23. in 24. 10. 2015, Mirenski Grad, Gnidovčev dom

TEDEN KARITAS

Geslo: **V službi človekovega dostojanstva****22.–29. 11. 2015**29. 11. 2015: *Nedelja Karitas*25. 11. 2015: *Romanje sodelavcev Karitas na Ponikvo*25. 11. 2015: *25. jubilejni dobrodelni koncert Klic dobrote, Celje, dvorana Golovec*

BODI HVALJEN

Jana Lampe

»Kakšen svet želimo posredovati odrasčajočim otrokom, ki bodo prišli za nami?« To vprašanje je srce Laudato si, te tako pričakovane okrožnice papeža Frančiška o skrbi za skupen dom. In še: »To vprašanje ne zadeva samo okolja, saj si ne moremo postaviti vprašanja samo o nekem delčku, temveč nas vodi v to, da se vprašamo o smislu bivanja ter o temeljnih vrednotah družbenega življenja. Za kakšen cilj živimo? Za kakšen namen delamo in se bojujemo? Zakaj nas ta zemlja potrebuje?« »Če si ne postavimo teh temeljnih vprašanj,« pravi papež, »ne verjamem, da bodo naša okoljevarstvena prizadevanja prinesla pozitivne učinke.« Papež Frančišek je med drugim dejal: »Obiskal sem skupnosti, kjer ljudje živijo na kupih smeti. Otroci so bili rojeni v smeteh, odrasli so tam in tam tudi umrli. To ni Božje stvarstvo, to je človeško.« Papež Frančišek nas ob tem vse vabi, da začnemo stremeti k novemu življenjskemu slogu, da bi spremenili ekonomske strukture, ki so povzročile toliko škode, in da ponovno vzpostavimo našo odgovornost za druge ljudi in svet. Okrožnica Laudato si bo tako navdih za delo celotne mreže Karitas v prihodnjih letih, še posebej, ker bomo naslednja 4 leta pri svojem delu dajali večji pomen skrbi za celotno stvarstvo pod geslom »Ena človeška družina, skrb za stvarstvo«.

NAPOVEDNIK

SLOVENSKA KARITAS

Letovanja družin v Portorožu

3.–8. 8. Družine iz ŠK Murska Sobota

10.–15. 8. Družine iz ŠK Ljubljana

17.–22. 8. Družine iz ŠK Ljubljana

Počitnice Biserov

3.–10. 8. III. teden: letovanje otrok

10.–16. 8. IV. teden: letovanje mladostnikov

22. 9. Posvet o potrebah in skrbi za starejše, Dom sv. Jožef, Celje

ŠKOFIJSKA KARITAS CELJE

2.–4. 8. Poletni dnevi druženja in oddiha za sodelavce Župnijskih karitas z naslovom Srečanje pri vodnjaku

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

2.–9. 8. Delovni tabor Streha nad glavo, Banjaluka

13. 8. Razstava Umetniki za karitas, Prevalje

17.–21. 8. 21. mednarodna likovna kolonija

Umetniki za karitas, Sinji vrh

20. 8. Dan odprtih vrat, ob 18. uri kulturni program

24.–26. 8. Romanje sodelavcev Karitas v Fatimo

ŠKOFIJSKA KARITAS NOVO MESTO

29. 8. Škofijsko romanje bolnikov, invalidov in starejših na Zaplaz, združeno s praznovanjem 25-letnice Karitas; ob 9.30 molitvena ura; ob 10.30 sv. maša

• FOTO NASLOVNA STRAN Helena Zevnik Rozman in ZADNJA STRAN Rok Mubi •

tema meseca

ČLOVEKOVO DOSTOJANSTVO: ZAKLAD V LONČENIH POSODAH

Imre Jerebic

Upam si na glas govoriti, da je danes človekovo dostojanstvo zaklad v lončenih posodah. Vemo, da gre za zaklad, ki ga iz roda v rod iščemo, odkrivamo, žlahtnimo ..., bolj malo pa se zavedamo, da je ta zaklad v lončenih, krhkih posodah, kar smo ljudje včeraj, danes, jutri.

Zakaj je današnji človek, tudi sodelavec Karitas in prejemnik pomoči Karitas, postal tako krhek na področju svojega dostojanstva, bomo odkrivali skozi seminarje Karitas v Veržeuju, Celju, na Mirenskem Gradu. Spodobi se, da v prazničnem srebrnem letu ponovnega življenja Karitas v naši slovenski družbi in Cerkvi nekoliko posebrimo to dostojanstvo pri sebi in ljudeh, ki prihajajo k nam po raznovrstno pomoč.

Krhke posode, ki nosimo zaklad človeškega dostojanstva, smo vedno ljudje sami, ker tega zaklada ne znamo, nočemo žlahtniti kot civilizacijska skupnost, ki pozablja nanj, kot skupnost Jezusa Kristusa, ki se evangelizira po dobrih ali manj dobrih pastirjih, ki skupaj moli in se hrani ob zakramentih zares ali bolj površno in ki si tudi deli dobrine zemlje po načelih ekonomskega trga globalizacije ali pa tudi dobrodelno.

Prav ta duhovni vidik človekovega dostojanstva je v času, ki je potrošno in individualno naravnano, postal zelo zelo krhek. Tudi sodelavci Karitas, ki svoje poslanstvo gradimo na veri v Jezusa Kristusa, ki nas je poklical v službo ubogim, smo ujeti v potrošni in sebični čas. Smo na skupni barki te dobe, ki na človeka gleda kot na potrošno in zgolj uporabno blago. Na tej barki smo morda osamljeni in redki gostje, pa vendar smo in nam ni vseeno, kako preživimo skupen čas na potovanju. Nekaj lahko storimo za svoje človekovo dostojanstvo in za dostojanstvo sopotnikov, da na primer ne bi bili eni glavni, drugi le podrejeni, eni v kabinah prvega razreda, drugi v palubju, eni šefi, drugi garači, eni privilegirani po narodnosti, barvi kože, politični pripadnosti, drugi drugorazredni ...

Tri vidike človekovega dostojanstva bomo žlahtnili na seminarjih:

1. Kako ohranjati človekovo dostojanstvo prejemnikov pomoči

Človek, ki prosi za pomoč, je ne glede na to, koliko je star in zakaj prosi, gotovo ponižan v svojem človeškem dostojanstvu. V naši naravi je, da si sami ali v krogu svoje družine ustvarimo osnovne pogoje za preživetje sebe ali svoje družine. Z delom svojih rok

si želimo služiti vsakdanji kruh. Postaviti se v vrsto za vrečko ali paket hrane, ko imaš zdrave roke, je ponižanje sebe ... postaviti se v vrsto za pomoč svojim šoloobveznim otrokom, ker je tvoja plača premajhna, je ponižanje starševstva ... Iti po pomoč je težko. Tudi če ti paket prinesejo domov, je prisoten občutek nemoči. In mi, ki delimo pomoč, smo v službi usmiljenega Samarijana, ki naredi gesto pomoči s srcem, tako da za ubogega poskrbi na enkratni način, saj celo najame sopomoč v gostilni. Levit – učitelj in duhovnik sta zatajila, ker sta se držala predpisov.

Predpisi, obrazci so lahko velika past tudi za naše delo dajanja pomoči. Naš odnos do prosilcev je obraz Karitas. Levit in duhovnik iz zgodbe o usmiljenem Samarijanu sta se odnosu izognila – ignorirala sta ubogega človeka. Tudi prostori, kjer sprejemamo prosilce, so odraz skrbi zanje, rokovanje s podarjenimi stvarmi je izraz našega čutenja, in če je to narejeno s srcem, spoštljivo, je pol več vredno. Bogu hvala za dobro odživeto vlogo usmiljenega Samarijana.

2. Kako predstavljamo sebe in svoje delo v javnosti

Na splošno se sodelavci Karitas bojimo nastopati v medijih. Žal dostikrat pozabljamo, da preko sebe predstavljamo poslanstvo Karitas. Smo pa glede poslanstva Karitas naredili veliko razvojno pot tako v lastnih župnijah in lokalnih skupnostih kot v javnosti nasploh. Kljub temu da »težko« nastopamo, znamo promovirati skrb za uboge v naši sredi ustno ali pisno ali celo z osebnimi nastopi na TV, radiu in podobno.

Nekoliko šibkejši smo glede zasebnosti prosilcev v naših sredinah. Zasebnost prosilcev je sveta stvar in smo jo sodelavci dolžni čuvati in spoštovati. Ko po domače razglabljamo o stiskah prosilcev pomoči, ki so posameznikom pisno ali ustno zaupali podatke, mora zasebnost ostati skrita drugim sodelavcem. Gre za dostojanstvo prosilca, saj tudi njegovih osebnih podatkov ne smemo brez njegove privolitve dati javnim ustanovam. Enako velja za krog sodelavcev Župnijske, Škofijske in Slovenske karitas. Varujmo zasebnost prosilcev kot svetinjo, in vedno znova se bodo obračali na nas, ker bomo tega vredni. Bogu hvala, da se učimo varovati zasebnost prosilcev in jo spoštovati.

3. Človekovo dostojanstvo med sodelavci Karitas

Pred skoraj 20 leti smo zapisali etična načela Karitas, da bomo skrbeli za dobro ime Karitas tako med sodelavci kot navzven. Morda je navznoter težje skrbeti za dobro ime Karitas, ker smo sodelavci Karitas le ljudje, in to včasih le majhni ljudje. Dokler je med nami ustvarjalnost, požrtvovalnost, zaupanje, nič ni težko prostovoljno narediti ..., ko pa se začne vtikanje v zasebnost v negativnem smislu ali rivalstvo, kdo je

glavni, ali nezaupanje, da česa ne znaš narediti, takrat je na kocko postavljeno človekovo dostojanstvo nas sodelavcev Karitas in dokaj hitro lahko izgubi lesk ali notranji naboj naše poslanstvo, kar kmalu na svoji koži občutijo prosilci pomoči.

Hitro lahko postanemo slaba socialna služba ali slaba dobrodela organizacija, ki se več ukvarja s seboj kot pa s prosilci. Kje so meje, kje je tisti prag, da ne prestopimo meja zasebnosti sodelavcev Karitas, ali kako ostati tolerantni do manj aktivnih ali sposobnih sodelavcev Karitas? Gre za zavedanje, da je tudi naše poslanstvo v krhkih posodah, zato ga varujemo in prosimo za milost, da bi to zmogli. Bogu hvala za milost medsebojnega spoštovanja. •

4

POSVET O SKRBI ZA STAREJŠE IN DOLGOTRAJNO BOLNE V NAŠI DRUŽBI

Helena Zevnik Rozman

Evropa in z njo Slovenija se vse bolj srečuje s staranjem družbe in s tem povezanimi posledicami. Število upokojenih se iz leta v leto povečuje, prav tako raste delež ljudi, ki so potrebni različnih oblik pomoči. Tako smo postavljeni pred vprašanje, kako odgovoriti na vse te potrebe. O tem se sprašuje država, o tem se sprašujete morda tudi mnogi sodelavci Karitas, ki se na terenu srečujete s konkretnimi stiskami in potrebami te skupine ljudi. Velikokrat ugotavljamo, da ne zmoremo pomagati vsem, morda zaradi neznanja, premajhnega števila sodelavcev in še česa. In to vprašanje se je postavilo tudi pri odgovornih Slovenske in škofijskih karitas; predvsem, kako oblikovati programe pomoči za starejše, da bodo učinkoviti in bodo resnično odgovarjali na dejanske potrebe. Da bi našli čim bolj celovit odgovor, smo se odločili organizirati enodnevni **Posvet o skrbi za starejše in dolgotrajno bolne v naši družbi**, ki bo v torek, 22. septembra, v Domu sv. Jožefa v Celju.

Na posvetu želimo preveriti, kje smo na poti do starejših in reševanja njihovih potreb, se seznaniti z izzivi in problemi pri razvijanju novih programov za starejše in medgeneracijskih programov ter seveda oceniti svoje kompetence in zmožnosti (prostorske možnosti, novi programi v župnijskih Karitas, potrebe po dodatnih znanjih, možnosti za povezovanja) ter našo dodano vrednost na področju duhovnosti.

Ker si resnično želimo, da bi našli čim več odgovorov na zgornja vprašanja, vabimo vse, ki na področju pomoči starejšim izvajate kakšne posebne programe in aktivnosti, da nam to sporočite, in bomo vašo pred-

stavitev vključili v poseben zbornik. Seveda pa se lahko udeležite tega posveta ter tudi aktivno prispevate k razpravi. Več informacij na Slovenski karitas, tel. 01 300 59 60, ali na e-naslovu helena.zevnik@karitas.si. •

V SLUŽBI ČLOVEKOVEGA DOSTOJANSTVA

V SLUŽBI ČLOVEKOVEGA DOSTOJANSTVA PRI DELU Z MEDIJI

Peter Tomažič

»Če bi daroval, bi daroval samo direktno konkretni družini. Drugače pa nobenemu nič ne verjamem, samo pasejo se na našem denarju!« Tak stavek kdaj pa kdaj slišimo sodelavci Karitas, preberemo na spletnih forumih ali gledamo v rumenih prispevkih. Tako razmišljanje je seveda posledica velikega nezaupanja, ki je rezultat razočaranja nad institucijami, vključno s Cerkvijo, ki so se v zadnjih letih hote ali nehote znašle v nepoštenih in nemoralnih poslih. Na meji sprejemljivega in etičnega so se v zadnjih letih sprehajale tudi nekatere humanitarne organizacije. Najpomembnejši dejavnik nezaupanja pa so mediji, ki za svojo gledanost in branost vse bolj potrebujejo senzacije in negativne zgodbe brez celovite predstavitve problematike in osvetlitve z različnih strani.

Roko na srce pa nam mediji v želji po večji gledanosti in branosti prikazujejo točno to, kar želimo videti in slišati. Želimo si kukati v zasebnost ljudi v različnih »Big Brotherjih«, Kmetijah in podobnih resničnostih šovih, v katerih se za denar razgaljajo udeleženci in v katerih se krni njihovo dostojanstvo. Z SMS-i določamo, kdo naj bo izločen in kdo naj zmaga. Za svojimi ekrani si mislimo, da gledamo resničen svet in tisto, kar je najpomembnejše. V resnici pa gre nemalokrat le za določen fokus po izboru uredništva, in še to navidezen. Ko zunaj pada dež, pogledamo na svoj računalnik, če res dežuje, namesto da bi odprli okno. Ko se sprašujemo, ali bi zapali določenemu podjetju, pogledamo njihovo spletno stran, in če je dobra, smo že napol odločeni. Niti malo pa se nam ne sanja, kaj se skriva za toplimi barvami in prijaznimi slikami. Nemalokrat naše razmišljanje vodi čustva, prevzeta nad prikazano obliko in vsebino. Prav tako je dobra reklama veliko bolj pomembna od dejanske funkcionalnosti. Važno je, da smo zadovoljni in potešeni v svojih željah in potrebah. Vse naštetu je povedano nekoliko poenostavljeno, vendar ne daleč od našega dožemanja resničnosti, ki se vse bolj staplja s tehnologijo, kjer je veliko možnosti za zavajanje in iluzije.

Nekaj podobnega se v zadnjih desetih letih dogaja na področju dobrotelnosti. V veliki meri se je začelo in pokazalo ob silovitem cunamiju v letu 2004/05, ko so mediji prednjačili z direktnimi posnetki grozot iz prizadetih krajev. Med predvajanimi je bilo tudi veliko zasebnih posnetkov, ki so obračali čustva milijonov ljudi in so bili z vsebino lahko zelo daleč od celovite problematike ali pa so bili v celoti zavajajoči. Mediji so takrat prevzeli vlogo dobrotelnih organizacij in z dostopnimi vsebinami pričeli zbirati sredstva za pomoč v denarju in materialu. Enako se je zgodilo s številnimi iniciativami posameznikov. Kadar pa je zaškripalo, pa so se eni in drugi obrnili na humanitarne organizacije in javno zahtevali, naj zadevo rešijo in organizirajo npr. prevoz plaščev v Šrilanko, kjer je povprečna letna temperatura 30 stopinj. Nekaj podobnega se v večjem ali manjšem obsegu dogaja v vseh katastrofah.

Mediji potrebujejo zgodbo, sliko, konkretne osebe in čustva, ker to radi gledamo in se na to odzivamo, tudi s svojimi darovi. Tudi v slovenskem prostoru so se v zadnjih letih začele pojavljati oddaje in prispevki, kjer se razgalja zasebnost ljudi. V ekranu stoji deklica z medvedkom, joka in vsej Sloveniji pove, da ji je hudo. In potem novinar še malo zavrta vanjo: »Kaj bi si pa ti želela?« Kdo se ne bi odzval in daroval za tako stisko. Kaj se bo zgodilo s to deklico naslednji dan v vrtcu ali šoli? Kdor bi mislil, da bodo sovrstniki z njo sočustvovali, se hudo moti, saj se ne rodimo z občutkom za solidarnost, ampak nam je privzgojen. Po vsej verjetnosti bo v svetu, kjer velja predvsem uspeh in imeti, ta deklica s svojo »zavoženo« družino negativno zaznamovana za celo otroštvo.

Seveda se ob poplavi tovrstnega zbiranja sredstev v medijih in na internetu tudi na Slovenski karitas ne moremo izogniti novim medijskim pristopom, ki zahtevajo večjo konkretnost in zgodbe posameznikov, da bi dosegli odziv darovalcev.

Najprej se s to problematiko srečujemo pri celostni podobi naših dobrotelnih akcij, pri katerih skušamo pokazati pozitiven vidik življenja ljudi, ki jim pomagamo, saj bi jih s krutimi slikami zaznamovali ali utrjevali stereotipe in posplošitve. Prav tako v besedilu in na fotografijah poskušamo nakazati rešitev in izhod iz stiske. Gotovo je to najbolj očitno pri akcijah za revne po svetu, še posebej v Afriki, kjer bi lahko selektivno prikazovali grozote in zaostalost. Želimo pa prikazovati vsakdanje življenje, veselje ob kosu kruha, možnosti obiska zdravnika, veselje otroka, ki lahko hodi v šolo ... Ob tem je pomemben tudi razmislek in sporočilo, kaj ti ljudje v stiski resnično potrebujejo, ki se mora v čim večji meri dotakniti tudi darovalcev. Za prave potrebe zagotovo najbolj vedo naši misijonarji, kadar gre za tujino, ali v primeru Slovenije prostovoljci Karitas, ki z ljudmi živijo v njihovem okolju in resnično poznajo stiske in odgovore,

ki so lahko daleč od »zažigalnih« in populističnih marketinških pristopov v smislu »lačnih otrok« in podobnih poenostavljenih prikazov. Seveda lahko na ta način trenutno zberemo veliko manj sredstev, dolgoročno pa je pomembnejši trud za zavezanost k resnici in ohranjanju dostojanstva ljudi, ki jim pomagamo.

Vse večje so tudi želje medijev, da v sliki, besedi in posnetku izpostavimo resnične ljudi in še posebej družine. Seveda je to do neke mere, ob privoljenju prejemnikov pomoči, možno in smiselno, kadar gre za stiske, povezane z invalidnostjo, požari in naravnimi ter drugimi nesrečami, kjer javna izpostavljenost običajno nima posebnih posledic, saj gre za javno znane »nekrivdne« dogodke ali stanja ter potrebe, ki so res velike. Vsekakor pa ni sprejemljivo, da je to kakršenkoli pogoj za pomoč ali obseg pomoči. V primeru drugih stisk, ki imajo bolj delikatne vzroke, povezane z duševnimi boleznimi, odvisnostjo, nepravilnimi življenjskimi vzorci, zlorabami ..., se nam zdi pomembno, da se medijsko izpostavi samo tista oseba, ki to res želi in za katero lahko strokovno presodimo, da je zrela za tako izpostavljenost in morebitne posledice, ki temu sledijo. Največkrat je to sprejemljivo, ko človek spregovori o preteklih stiskah in o svoji poti do rešitve in želi s svojim primerom pomagati tudi drugim ter vplivati na širše sistemske spremembe v državi. Izpostavljenost pa nikoli ne sme imeti računice v smislu »če se bom bolje razgalil, dovolil pred kamero tudi otrokom, bo več zbranega za nas«.

Pri vsaki večji pomoči je vedno nujno potreben tudi vnaprejšnji načrt, jasna pot do rešitve in spremljanje, ki prejemniku omogoča spreminjanje vzorcev in navad, ki so ga pripeljali do kritičnega stanja. In prav slednje je naloga in poslanstvo dobrotelnih organizacij. V letu 2004 smo na Slovenski karitas izoblikovali program ZAvpnanje, za pomoč gospodinjstvom v večjih stiskah v Sloveniji, v katerem želimo z resničnimi zgodbami, kjer pa so osebe anonimne, približati stiske morebitnim darovalcem. Za objavo vedno stoji sodelavec Karitas, ki jamči za resničnost stiske in reševanje. Take stiske so že vsa leta objavljene v tedniku Družina, Demokraciji in na Radiu Ognjišče. Vsako leto se na tak način reši od 15 do 20 večjih potreb družin in gospodinjstev, kjer je pomoč načrtovana in vnaprej znana. Seveda pa tak pristop potrebuje zaupanje in zvestobo darovalcev.

Ohranjati dostojanstvo ljudi v stiski, naših prejemnikov pomoči, je zahtevno. Zelo tanka je meja, preko katere se znajdemo na »drugi strani«, kjer gre za razgaljanje in škodljive poenostavitve. Kljub temu da se trudimo biti medijsko prodorni in zbrati dovolj sredstev za učinkovito pomoč, želimo sodelavci Karitas ostati zvesti svojim etičnim načelom in na dolge proge, predvsem s svojim marljivim in iskrenim delom za ljudi v stiski, graditi zaupanje in podporo darovalcev. •

solidarnost med nami

PRIPRAVLJENI DELITI, POMAGATI OZ. BITI SOLIDARNI

Andreja Kastelic

*Ta svet je lep, če nekomu nekaj daš.
Ta svet je lep, če nekoga rad imaš,
Če stisneš roko komu, ki ga kaj boli.
Ta svet je lep, če si človek do ljudi.*

Tone Pavček

Vrednote, kot sta tudi solidarnost in sočutje do soljudi, so lahko izražene na tako preprost in lep način kot zgornji Pavčkov pesniški stih. Ljudje, ki prihajajo na Škofijsko karitas, so mi prinesli veliko sporočil, spoznanj ter izkušenj, za katere sem iskreno hvaležna in ki jih z veseljem podelim naprej z željo in upanjem, da morda obogatijo tudi druge ljudi. Menim, da to, kar prejmemo v življenju, ni z namenom, da le posedujemo, temveč da si med seboj delimo in se tako bogatimo.

Naj izpostavim le nekaj od primerov, ki odsevajo, da je solidarnost med nami prisotna in je živa vrednota, ki pa je velikokrat ni lahko živeti, saj nas postavlja v presojanje teže stisk, težav, pričakovanj ljudi in lastnih zmožnosti. Pa vendar **»solidarnost«** oziroma **Bog od nas ne zahteva in pričakuje, da storimo nemogoče ter gremo preko svojih zmožnosti, temveč nas le prebuja in spodbuja, da smo pripravljene storiti to, kar je v naši moči, in sicer brez pričakanj, kakšne koristi bomo s tem pridobili.**

Ljudi, ki pridejo k nam po pomoč, pogosto sprejemem z besedami, kaj je oz. se jim je zgodilo dobrega. Večinoma odgovorijo, da nič, saj sicer ne bi prišli na Karitas. Pa vendar je tudi dobro, le da tega mnogokrat nismo pripravljene in zmožni videti. Ko jim podam takšen odgovor, večinoma ostanejo tiho ali nekako napol pritrdijo, da se morda najde tudi kakšna dobra stvar, še vedno pa prevladuje tisto težavno in trenutno zanje najbolj obremenjujoče. V nadaljevanju se uporabniki, ki so deležni pomoči, velikokrat želijo v zahvalo na nek način oddolžiti, tisti, ki jim je po večkratni odobritvi pomoč zavržena, pa želijo dodatno obrazložitev. Tu prepoznavam priložnost, da se ljudi v stiski spodbudi k solidarnosti, ki jo, kot sami povedo, sicer velikokrat živijo. Pomoč namreč ni nudena zato, da bi bili prejemniki dolžni vračati usluge, hkrati pa pomoč zaradi solidarnosti do soljudi v stiskah ne more biti dana vedno enim in istim uporabnikom. In za začetek se mi zdi primerna spodbuda, da lahko v duhu iskrene hvaležnosti za prejeto pomoč sami, po svojih zmožnostih, nudijo

raznovrstne oblike pomoči tistim, ki jo potrebujejo in živijo v njihovi neposredni bližini

»Lahko je ljubiti ljudi, ki so daleč stran. Ni vedno lahko ljubiti tistih, ki so v naši bližini. Lažje je dati skodelico riža, da potešimo lakoto, kot potešiti osamljenost in bolečino nekoga, ki ga ne ljubimo v lastnem domu.« sveta mati Te rezija.

Velikokrat uporabniki pripovedujejo o svojih izkušnjah solidarnosti ter o tem, kje vse prepoznavajo možnosti za nudenje pomoči. Nekateri priznajo, da so tekom težkih izkušenj spremenili svoj način življenja in vrednote ter velikokrat opažajo, da je medsebojna solidarnost mogoča, če smo le pripravljene vložiti nekaj truda in časa za dobro delo, ki ima neprecenljivo vrednost. Gospa, s katero sva imeli pred kratkim razgovor o skrbi za njenega bolnega moža, je dejala: *»Šele ko izkusiš bolečino, dejansko postaneš sočuten oz. čuteč do ljudi, ki bi potrebovali tvojo pomoč. Če ti nič ne manjka, živiš samozadostno, vendar prazno ...«*

Še posebno zgovoren primer odgovorne solidarnosti pa so vsi prostovoljci Župnijskih karitas, ki kljub svojim težavam in obremenitvam darujejo svoj čas in sebe za soljudi v stiskah. In kot je pred kratkim zapisala ena izmed prostovoljk: *»Pa veselo naprej. Od stotih, ki jim pomagaš, ti je eden hvaležen in splača se pomagati.«* •

v luči strokovnosti

NASILJE V DRUŽINI

Milena Brumat

V tretjem in zadnjem delu prispevka o nasilju v družini želim prikazati posledice nasilja v družini, še posebej posebnosti okrog nasilja nad otroki, ter možne oblike pomoči in ravnanj. Ker je problematika nasilja v družini zelo kompleksna in široka, bom v članku povzela le tista dejstva, posledice in napotke za pomoč, ki jih lahko iz svojih delovnih izkušenj smatram za najbolj ključne in pomembne.

Nasilje na otroki

Otroci so lahko žrtve nasilja v različnih medosebnih odnosih, institucijah, družbah. Povsod, kjer so izpostavljeni moči odraslih, lahko pride do zlorabe moči nad njimi. Nimajo namreč vpliva na to, ali bodo odrasli, ki so dolžni skrbeti zanje, ravnali odgovorno ali pa bodo to zlorabljali. Največ nasilja nad otroki se dogaja v družinah. Otroci so lahko žrtve neposrednega nasilja nad njimi, lahko so žrtve kot priča nasilju, lahko so žrtve

kot sredstva oziroma orodje izsiljevanja in obračunavanja med staršema. Pojavne oblike nasilja nad otroki:

- **različne oblike fizičnega nasilja**, ki imajo za posledico telesne poškodbe ali tveganje zanje. Največkrat se dogaja kot kruto in neprimerno kaznovanje.
- **spolna zloraba otrok**, ki se nanaša na vključevanje otroka v spolne aktivnosti. Povzročitelj s psihološko manipulacijo, čustveno zlorabo, nadzorovanjem in ustrahovanjem doseže, da otrok popolnoma izgubi svoj lastni jaz.
- **psihično nasilje**, ki je sicer prisotno ob vsaki drugi obliki nasilja, lahko pa je tudi kot samostojna oblika (neprimerno kaznovanje, poniževanje, zburjanje občutka manjvrednosti ...) Usmerjeno je v kaznovanje, poniževanje in onemogočanje razvoja samospoštovanja pri otroku.
- **opazovanje nasilja med staršema** je za otroka huda travmatična izkušnja, otrok prevzema in utrjuje nasilne vzorce vedenja in komunikacije, vzbuja mu strah, občutke krivde, razvija negativno samopodobo.
- **otroci so velikokrat žrtve zaradi hudih travmatičnih izkušenj ob razvezah**. Pri zakoncih, kjer se ne moreta sporazumno dogovoriti glede razveze in skrbi za otroke ter premoženje, lahko otroci postanejo sredstvo izsiljevanja in manipulacij v ločitvenih postopkih. V primerih različnega nasilja v družini je določitev stikov s starši večkrat obremenjujoča; lahko se zgodi, da sodišče določi stike z nasilnim staršem, kljub temu da otrok ne želi stikov, kar pri otroku povzroča dodatne travme. Dogaja pa se tudi, da tisti starš, ki ne živi več z otroki, ne želi stikov, se za otroke ne zanima več in se obnaša popolnoma ignorantsko. Otroku lahko tako doživlja še leta hude travme, razvija negativno samopodobo ter vzorce čustvenega zanemarjanja.

Posledice nasilja nad otroki s strani staršev, skrbnikov ali drugih odraslih oseb zaznamujejo otrokov razvoj z bolečimi travmatskimi izkušnjami in praviloma vpliva na njegovo zdravje, fizični, psihični in socialni razvoj. Povzroči lahko trajne čustvene motnje, zlorabo drog, prezgodnjo spolnost, težave v duševnem zdravju in socialnem funkcioniranju.

Posledice nasilja v družini, zakaj molčimo o tem problemu in zakaj ženske velikokrat ostajajo v nasilnem odnosu

Pri delu v materinskem domu in varni hiši srečujem ženske in matere z različnimi hudimi travmatskimi izkušnjami nasilja, s tragičnimi življenjskimi zgodbami. Velikokrat žrtve nasilja molčijo o svoji težavi, ker verjamejo, da se nasilje dogaja samo njim, da jim nihče ne bo verjel, če spregovorijo, ali pa, da je to

»normalno in sprejemljivo«. Verjamejo, da jim bo nasilnež kaj naredil, če bodo ukrepale, da jih bo ubil. Ne verjamejo, da je njihovo življenje še lahko drugačno in boljše.

Tudi storilci o svojem početju molčijo in verjamejo, da je prav, kar počnejo. Potrebujejo občutek moči nad drugo osebo, da lahko ustvarjajo svojo lažno podobo identitete. V žrtvi vidijo tudi krivca za svoje splošno nezadovoljstvo ali neuspeh.

Tudi ljudje v okolici se največkrat nočejo vmešavati v družinska razmerja. Čeprav se ve in sliši, kaj se dogaja za zidovi, se raje naredijo gluhe in slepe. Lahko se celo strinjajo s storilcem ali pa se bojijo posledic, če bi kaj ukrenili.

Zakaj žrtev nasilja takoj ne ukrepa, poda prijave, odide iz nasilnega odnosa? Večkrat ljudje komentirajo, da torej že ni tako hudo, da bi morala iti, ali kaj podobnega. Vendar pa na žrtev deluje več dejavnikov, ki otežujejo ukrepanje in iskanje pomoči:

- pomanjkanje samospoštovanja in zaupanja vase
- strah pred osamljenostjo ali samostojnostjo
- ekonomska stiska in finančna odvisnost
- brezposelnost
- fizična in psihična izčrpanost
- običaji
- družina
- pomanjkanje informacij
- spomin na dobre stare čase
- obljube povzročitelja nasilja ...

Ljudje težko spreminjajo svoje navade, zamenjajo okolje, spremenijo način življenja, saj jih je strah nepoznanega. Ne vedo, kaj jih čaka v novih razmerah in kaj bodo spremembe prinesle. Včasih raje vztrajajo v starih, preverjenih, čeprav neugodnih razmerah. Dvom in strah spodbudijo še težke finančne razmere. Nasilni partner izkorišča negotovost in strah drugega ter deluje v smeri podrejanja. Tako ostajajo žrtve v krogu nasilja, iz katerega ne zmorejo.

Ko se žrtev nasilja sooča s strahom in dvomi, je najpomembneje, da poišče podporo pri sorodnikih, znancih, prijateljih ter strokovno pomoč pri svetovalcih, nevladnih organizacijah, institucijah in vseh ostalih, ki nudijo pomoč žrtvam nasilja. V Sloveniji je dobro razvita mreža programov za pomoč ljudem, ki doživljajo nasilje.

Kam po pomoč?

Če doživljate nasilje v družini, je zelo pomembno, da podate **prijavo**. To lahko naredite na policiji, Centru za socialno delo, tožilstvu, lahko tudi preko spletnega obrazca, ki je na spletnih straneh vseh nevladnih organizacij, ki delujemo na tem področju. Prijava je lahko anonimna.

Policija izvede prve ukrepe za zaščito žrtve nasilja; posredovanje na domu, ukrep prepovedi približevanja, pridržanje nasilneža, spremstvo policije na dom.

Ženske in otroci se lahko v primeru ogroženosti umaknejo v **varne hiše in zatočišča** (prijava nasilja, osebna pomoč, svetovanje, namestitev – bivanje, individualni načrt za reševanje nastale situacije). Varna hiša deluje tudi v okviru Karitas. Če ni neposredne ogroženosti, je oblika pomoči tudi program **materinskega doma**. V organizacijah Karitas jih deluje kar nekaj v različnih regijah.

V primeru spolnega in fizičnega nasilja je nujna **zdravstvena pomoč**. **Pomoč v obliki svetovanja in usmerjanja lahko dobite na centrih za socialno delo, specializirane za psihosocialno pomoč pa so razne nevladne organizacije (osebno svetovanje, telefonsko svetovanje, zagovorništvo, skupine za samopomoč ...)**. Centri za socialno delo nudijo tudi informacije o možnih oblikah pomoči, izdelajo oceno ogroženosti, povezujejo se z nevladnimi organizacijami, urejajo finančne oblike pomoči. Ukrepe za zaščito pred nadaljnjim nasiljem izvajajo državne institucije – policija, CSD, tožilstvo in sodišče.

Seznam in kontakti organizacij, ki nudijo razne oblike pomoči žrtvam nasilja, so dostopni na spletni strani Ministrstva za delo, družini, socialne zadeve in enake možnosti. •

Viri:

Zakon o nasilju v družini

Nasilje nad ženskami, Društvo za nenasilno komunikacijo

Priročnik za delo z ženskami in otroki z izkušnjo nasilja,

SOS telefon

to moramo vedeti

STISKE DRUŽIN IN POSAMEZNIKOV IMIGRANTSKIH DELAVCEV IZ JV EVROPE

Alenka Petek

Delavci z območja nekdanje Jugoslavije so v Sloveniji konstanta. Območje nekdanjih jugoslovanskih republik je najpomembnejši vir tuje delovne sile, ki se na različne načine zaposluje v Sloveniji. Njihov priliv je številčno največji zaradi geografske bližine: preprosto jih je pripeljati, velja pa tudi obratno – ko jih ne potrebujejo več, jih preprosto pošljejo nazaj v izvorna okolja. Največ imigrantskih delavcev in delavk prihaja iz Bosne in Hercegovine, kjer je najvišja stopnja brezposelnosti. Prav tako jih je veliko iz Makedonije in Kosova ter Srbije. V bistveno manjši meri so prisotni delavci iz novih držav članic Evropske unije (Romuni-

ja, Bolgarija, Slovaška) in še manj iz ostalih t. i. tretjih držav (Afrike in Azije).

Za selitev in delo v Sloveniji se večinoma odločajo zaradi ekonomskih razlogov. Imajo različne poklice, opravljajo pa predvsem slabše plačana fizična dela (največ jih dela v gradbeništvu). Pogosto delajo vse dneve v tednu, več kot 8 ur na dan – brez plačila nadur, brez regresa. Zaradi gospodarske krize – kar se najbolj pozna v gradbeništvu – so nekaterim prekinili pogodbeno razmerje čez noč. Ne le, da so ostali brez dela, nekateri celo brez plačila za preteklo delo.

Njihove družine so naenkrat ostale brez glavnega vira dohodka – moževe plače. Ker mož ni dobil nove službe, so po določenem času živeli samo od otroškega dodatka. Če družina nima urejenega stalnega bivanja v Sloveniji, tudi ni upravičena do socialne pomoči. Kljub temu da so brez rednih dohodkov, so imeli podobne stroške kot vsi ostali: plačati so morali najemnino za stanovanje, stanovanjske stroške, kupiti hrano, poskrbeti za izdatke šolskih otrok. V takih primerih so premnoge družine odvisne od pomoči humanitarnih organizacij.

Te družine se pogosto selijo in iščejo ustrežnejša in cenejša stanovanja. Otroci, ki so se ravnoma navadili na okolje, sošolce, šolo, zamenjajo šolo in pridejo v novo okolje. Spet se morajo privajati novim razmeram. To pa je izredno težko, če ne obvladaš jezika in na novo iščeš prijatelje. Otroci se jezika sčasoma naučijo, težko pa je za matere, ki so večinoma doma in ne hodijo v službo. Nimajo razvite socialne mreže v novem okolju, večinoma se družijo z družinami, ki so prišle iz iste države.

Eden izmed indikatorjev kakovosti integracije delavk in delavcev migrantov je tudi stopnja njihove informiranosti. Z gotovostjo lahko trdimo, da so delavci imigranti izredno slabo informirani o tem, da imajo enake pravice kot slovenski delavci. V praksi so v večji nevarnosti za izkoriščanje kot slovenski delavci. Tujci delavci so predvsem nedržavljeni EU, ki v Sloveniji delajo pri delodajalcih na podlagi dovoljenja za zaposlitev, v neenakem in izrazito slabšem položaju od slovenskih državljanov in državljanov EU. Število tujih delavcev z delovnimi dovoljenji se je v Sloveniji od začetka finančne krize močno zmanjšalo. Leta 2008 je bilo po uradnih podatkih izdanih 85.302 dovoljenj za delo, v letu 2012 pa 20.519.

Pri problematiki zaposlovanja tujih delavcev je velikokrat prisotno delo na črno, neplačevanje ali neredno plačevanje za opravljeno delo, neplačilo prispevkov za socialno varnost, slabe bivalne in delovne razmere, težave pri pridobitvi dovoljenja za prebivanje v Sloveniji, prejemanje nadomestila za čas brezposelnosti in drugo. O teh težavah so ve-

likokrat tiho, saj jih je strah možnih posledic in ne poznajo pritožbenih poti.

Po izgubi zaposlitve sledi za mnoge delavce izguba dovoljenja za prebivanje. Stiske, ponižanje in prizadetost dostojanstva so neizmerni. Postopki uveljavljanja pravic delavcev so zapleteni in dolgotrajni. Priseljeni iz tega obrobja so bili pretežno nekvalificirana delovna sila z najnižjimi prejemki in iz revnejših družbenih slojev. Tuji delavci opravljajo večinoma slabše plačana dela, in tako nimajo finančnih sredstev za plačilo odvetnika in sodnih stroškov, kadar se jim zgodijo krivice. Iskanje sodnega varstva je zanje precej oteženo.

Imigranti pogosto delajo tudi ob sobotah, nedeljah, več kot samo običajen delavnik, toda nadur jim ne izplačujejo. Če so se poškodovali, na gradbišče niso klicali rešilca. Odpeljali so jih na urgenco, in ker niso imeli urejenega zavarovanja (delodajalec jim ga ni plačeval), je poškodovanec moral reči, da se je poškodoval drugje. Velikokrat so njihove plačilne liste napisane na roke ali pa jih ne dobijo, da bi preverili, kaj jim je delodajalec plačal (mesečne ure, prispevki). Ko gre podjetje v stečaj, pa delavci z nizkim nadomestilom za nezaposlene težko preživijo, sploh če imajo družino, ki jo morajo vzdrževati, in otroke, ki jih šolajo.

Gospod, delavec v gradbeništvu, je zbolel. Potreboval je različne preiskave, ker se je slabo počutil. Pri zdravniku so mu povedali, da nima urejenega zavarovanja in da mora za preiskavo plačati. Ker ni imel denarja, se za preiskavo ni odločil. Čez nekaj dni je prišel na Karitas in povedal za težavo. Ugotovili smo, da mu njegov delodajalec ni plačeval prispevkov kar nekaj mesecev. Plačo mu je dajal v gotovini. Sploh ni vedel, da ni zavarovan. Ko smo mu predlagali, da delodajalca prijavi na inšpekcijo, ga je bilo strah in tega ni želel storiti. Bal se je, da potem ne bo dobil dela drugje. Povedal je, da se bo poskušal z delodajalcem dogovoriti. Ni mu uspelo. Zdravstvene preglede mu je plačala Karitas. Na koncu je privolil, da bo težavo razkril inšpektorju. Delodajalec je zopet obljubil, da bo stvari uredil. Pa se spet ni zgodilo nič. Na koncu je zaprl firmo, šel v stečaj in delavci so ostali brez vsega. Ker je gospod potem hudo zbolel, doživel srčni infarkt, ga je čakalo dolgo zdravljenje. Ker je prej delal pri drugem delodajalcu, ki mu je prispevke plačeval, je imel kar nekaj delovne dobe, tako da si je lahko uredil zavarovanje preko ZZS-ja in dobival nadomestilo zaradi nezmožnosti za delo. Še vedno se zdravi in ve, da dela, kot ga je imel prej, ne bo mogel več opravljati. Potreboval bi lažje, bolj sedeče delo. Pravi, da bi želel ostati v Sloveniji še toliko časa, da najmlajša hčerka dokonča šolanje, da bo lažje dobila zaposlitev, sam pa se bo vrnil domov.

V samskih domovih živijo delavci, ki so v Sloveniji brez družine. Po trije ali štirje v sobi. Posameznik za

posteljo odšteje od 130 do 170 EUR, imajo skupne kopalnice in skupno čajno kuhinjo. Z denarjem, ki ga zaslužijo, plačujejo stroške bivanja v Sloveniji in hrano, z razliko pa vzdržujejo družine doma. Tisti, ki se odločijo in s sabo pripeljejo družine, pa si najamejo večje sobe ali stanovanja. Žene po navadi niso zaposlene. So doma in skrbijo za otroke. Pojavlja se velika težava tudi v (ne)znanju slovenskega jezika. Otroci so do odhoda v šolo pogosto v domačem varstvu. Tako žene kot otroci imajo velike težave z razumevanjem jezika. Kot glavni razlog, zakaj ne obiskujejo tečaja slovenskega jezika, ki jim ga omogoča država, navajajo problem varstva otrok ter neprimerno uro.

Družina ekonomskih imigrantov. Mož dobi delovno vizo in se zaposli v Sloveniji v gradbeništvu. Živi v samskem domu. Čez čas, v začetku šolskega leta, pripelje v Slovenijo še ženo in tri otroke. Starejši otrok začne obiskovati osnovno šolo, mlajša sta predšolska. Poišče jim stanovanje in tja se ob prihodu družine skupaj vselijo. Stanovanje je majhno, enosobno, saj so stroški že za tega zanj previsoki. Prepričan je, da jih tu čaka boljše in lepše življenje. Mož zaradi zmanjšanja obsega dela ostane brez službe. Kmalu so se pojavile finančne težave. Stroškov stanovanja niso zmogli plačevati, zato so se preselili v cenovno ugodnejše, po bivalnih razmerah slabše stanovanje na obrobje. Zamenjali so okolje in šolo.

Prvič se je po pomoč na Karitas oglasil mož. Zelo slabo je razumel jezik. Povedal je, da je brez službe, da jo intenzivno išče in da potrebuje pomoč pri plačilu stroškov stanovanja. Naslednjič je prišla žena, ker je mož dobil neko priložnostno delo. Ona jezika ni razumela. Zelo težko smo se sporazumevali. Med pogovorom je po telefonu poklicala moža, da smo se vsaj delno razumeli in da smo lahko dorekli določene stvari.

Imigrantski delavec je vse bolj delovna sila, ki pri naša delodajalcu dobiček. Za delodajalca pa je dobiček edino merilo uspešnosti. Z imigranti poskušajo v čim krajšem času s stiskanjem in izkoriščanjem čim več zaslužiti. Imigranti so kljub ekonomski krizi eden glavnih mehanizmov za zapolnjevanje manka na trgu delovne sile. Ustaljena praksa kaže, da država spodbuja priseljevanje, kadar potrebuje novo delovno silo, za integracijo imigrantov pa praviloma ne poskrbi. Imigranti se v obdobjih povečane brezposelnosti pogosto znajdejo v vlogi grešnega kozla, ujeti v neurejene zakonske okvire, ki jim preprečujejo ustrezen dostop do sistemov socialne varnosti. Večinoma ostajajo socialno izključeni, marginalizirani, izkoriščani, diskriminirani in ob vsem tem nevidni.

Če bi sedaj poskusili narediti profil povprečnega ekonomskega migranta v Sloveniji, bi ugotovili, da je precej nestanovit. Večinoma gre za moške, katerih povprečna starost je bila pred krizo nekaj nad 30

let, medtem ko se je v času krize ta starost zvišala. Je državljan ene izmed držav iz nekdanje Jugoslavije, nizko do srednje kvalificiran (prva do četrta stopnja izobrazbe), ima prijavljeno bivališče na območju osrednje Slovenije, dela v dejavnosti gradbeništva na podlagi osebnega delovnega dovoljenja ali dovoljenja za zaposlitev. V veliki večini vzdržuje več kot tri družinske člane. •

10

OSTATI BREZ DELA

Andrej Omulec

Ostati brez dela je kot ostati brez rok, saj je v tej situaciji ogromno nemoči in brezupa. Človek zapade v šok in ne vidi svetle točke v življenju. V teh primerih se posameznik sprašuje, kako bo preživel družino in kako sploh lahko preživi. Če so tukaj še krediti, je to dodatna obremenitev posameznika in celotne družine. Ujetost, v kateri se človek znajde, je boleča. V tem primeru boli celo telo in drgeta vsaka mišica, saj se pojavijo katastrofalna pričakovanja preživetja na splošno. Strah človeka preplavi in ga dobesedno zamrzne ter mu odvzame pozitivno in perspektivno moč razmišljanja. Posameznik v tej brezizhodni situaciji izgubi voljo do aktivnosti in do življenja.

Če je bil posameznik v nekem poklicu veliko let, je bila to zanj njegova identiteta, ki je sedaj izgubljena. Se pravi, če je bil nekdo npr. športnik, se je vse vrtele okrog tega, to je bila njegova identiteta in njegov simbolni svet, ki pa je lahko čez noč izgubljen. Enako velja tudi za druge poklice.

Po začetnem šoku, ko se vse nekako umiri, se človek lahko začne zapirati vase in v sebi premlevati, česa je kriv, da je izgubil službo. V krivdi se lahko čisto izgubi, zato najde v sebi raznorazne izgovore, zakaj je kriv, da se mu je to zgodilo. V današnjem času nekateri delodajalci situacijo, v kateri smo, s pridom izkoriščajo sebi v prid. Človeku, ki je vsaj malo dovzeten za krivdo, le-te ni težko naprtiti; to velja še posebej za moške, ki imajo večji občutek za krivdo. Takšno življenje je zelo zahtevno, saj ti razmišljanje o tem vzame veliko časa, in človek, ki živi v globoki krivdi, sploh ne vidi več realne situacije, ampak se vrti znotraj te krivde, lahko tudi več let. Sprašuje se, kaj vse bi lahko spremenil, kaj bi še lahko naredil, da se neka situacija ne bi zgodila. Krivi se tudi za stvari, za katere sploh ni bil odgovoren, krivda mu dobesedno vzame kvalitetno življenje in ga zapolni z nenehnim samoobtoževanjem in brezizhodnostjo. Začne se spraševanje o smislu; čemu sploh živim? Človek brez dela in ovrednotenja ter cilja je človek brez dostojanstva, ki pa je osnova za dostojno življenje.

Ljudje v teh primerih hitro zapademo v brezup in otožnost ter brezciljno tavanje. Izguba identitete povzroči veliko zmedo v razumu, čustvovanju in odnosih. Tako zamrznjen človek je labilen in občutljiv na okolico. Lahko pride do resnih preprirov in obtoževanj znotraj družine, ko en zakonec drugemu očita. Lahko pride tudi do izražanj notranjih občutkov na neprimerne načine: tisti, ki je izgubil identiteto, lahko odreagira zelo razdražljivo, s čimer kaže, koliko nemira nosi znotraj sebe.

Zato je pomembno, da posameznik najde novo identiteto, tj. nove cilje v življenju in novo perspektivo, seveda pa je to v večini primerov vse prej kot lahka pot. Če ima posameznik varno okolje, kjer lahko skupaj z bližnjimi ponovno vzpostavi svojo lastno vrednost in občutek koristnosti, hitro pride iz krize. To se lahko zgodi, ko mu npr. partner, če ga ima, stoji ob strani, ga ne zmerja in ne krivi, ampak ga usmerja in mu jemlje krivdo. Večja kot je ranljivost v odnosu, lažje gresta partnerja skozi obdobje, kot je izguba dela. V primeru, da ima nekdo podporo bližnjih, lahko zopet najde smisel življenja.

Težava v družini nastane, če se tega občutka ne razreši znotraj partnerskega podsistema in se o teh stvareh sploh ne govori. V tem primeru se občutki lahko prenesejo na otroški podsystem in otroci svoj nemir hitro začnejo izražati na raznih drugih mestih, kot so šola ter ostale družbene vpljučenosti. Znotraj tega se lahko dogajajo tudi različne manipulacije celotne družine, kot so npr. grožnje v smislu »*boste že videli, kako bo, če ne boste ...*« ali še huje grožnje s smrtjo enega od staršev. To za otoke pomeni poplavo strahu in katastrofalnih pričakovanj, s tem pa tudi veliko krivde, ki jo morajo nositi. Ob izgubi dela otroka odrešimo krivde in strahu tako, da mu pojasnimo situacijo in mu povemo, da sedaj ni konec sveta, ampak je pred nami nova pot. Povemo mu tudi to, da finančno ne bo šlo več kot prej, v smislu, da ne bo mogel imeti vsega, kot je imel prej, in da to ne pomeni, da ga imamo manj radi.

Prav gotovo situacija ob izgubi ni lahka, a pomembno je, ali lahko znotraj tega najdemo, nek novi smisel življenja in nove cilje. Kot vemo, situacija v državi ni najboljša, toda ali lahko vseeno živimo dostojno, vredno življenje in imamo cilje ter ne obupamo, ampak se borimo? In še več: *Ali nam lahko kdo stoji ob strani, nas podpira in nam daje novega upanja, nove motivacije za prihodnost in nas tudi ob tem, da nimamo dela in smo izgubili identiteto, spoštuje, nam daje vrednost ter nas ne zaničuje, saj to so bolečine, ki so neznosne?* Lahko gremo tudi družbeno preko tega in se podpiramo ter bodrimo drug drugega v situaciji, v kateri smo. Ali pa se samo naslajamo in si rečemo »še dobro, da imam jaz službo« ter nam je vseeno

za ostale. Spomnimo se situacije taborišč: preživeli so jih ljudje, ki so imeli cilje, kaj bodo še naredili v svojem življenju, in preživeli so tisti, ki so se povezovali v skupnosti ter znotraj skupnosti našli motivacijo za življenje. Ljudje smo bitja odnosov, in če skupaj nosimo določeno težo, je veliko lažja, kot če jo nosi posameznik sam. Odnos je tisti, ki človeku pomaga in ga potegne iz brezupne situacije, zato smo mi tisti, ki si lahko med seboj pomagamo. •

na obisku

Z NASMEHOM IN TRDNO VOLJO POMAGATI LJUDEM

Ivica Ključar

Župnijska karitas sv. Danijel, Celje, se predstavi

Tako kot toliko drugih dejavnikov v življenju tudi ljubezen do sočloveka daje moč, energijo in poziv na pomoč ljudem v stiski. Tak trenutek je bil v novembru 1990 klic angela varuha za pomoč poplavljenecem. V ta namen se je 4. novembra 1990 pod vodstvom g. prelata Friderika Kolška, dekana in opata, ustanovila Župnijska in Dekanijska karitas, ki je takoj pričela z delovanjem. Sprejemna pisarna je v začetku delovala v prostorih župnijske pisarne vsak torek in četrtek, leta 1994 pa je Karitas dobila svoje prostore na Muzejskem trgu 8, Celje, ki jih je kupila župnija in nam jih dala v brezplačen najem. Prostore smo ob podpori dobrotnikov obnovili.

Od leta 1990 pa vse do danes je Župnijska karitas sv. Danijela delovala na več področjih; poleg delitve hrane, oblačil in stanovanjske opreme je potekalo pravno svetovanje, skrb za osamljene in ostarele bolnike, invalide, pomoč materam samohranilkam. Imeli smo tudi pomoč in svetovanje narkomanom in drugim odvisnikom. Leta 1990 se je na pobudo g. Francija Trstenjaka rodila prireditev KLIC DOBROTE, ki je nastala ob popolni organizaciji in delu Župnijske karitas sv. Danijel, Celje.

Od ustanovitve pa do danes beležimo kar nekaj pomembnih dogodkov:

- Leta 1996 je celjsko opatijo sv. Danijela obiskal nuncij Santos Abril y Castillo, ki je bil tudi osebni prijatelj g. opata Friderika Kolška. Ker nas je opat zaradi požrtvovalnega, humanitarnega in prostovoljnega dela zelo spoštoval, je g. nuncija pripeljal med nas, ki smo bili zelo veseli tako visokega obiska.
- 11. aprila istega leta nas je pozitivno presenetil občinski mestni svet s podelitvijo srebrnega celjskega grba za »dobroto in širjenje humanitarne pomoči ljudem v stiski v celjskem in slovenskem prostoru«.

To priznanje nam je dalo novih moči za nadaljnje prostovoljno delo in pomoč ljudem v stiski.

- Naslednje leto, 1997, smo pričeli z izdelovanjem butaric, ki so nam ob dobri prodaji doprinesle dodatna finančna sredstva za nakup hrane in higienskih potrebščin za ljudi v stiski. Butarice, ki jih nismo uspeli prodati, pa smo podarili ljudem v stiski.
- Leto 1998 nas je zaznamovalo zaradi poplave, ki nam je razdejala glavno skladišče, a smo ga s skupnimi močmi sanirali in nadaljevali z delom.
- Leto 2007 pa je za celjsko regijo prelomno, saj je bila ustanovljena Škofija Celje in z njo Škofijska karitas Celje, ki se nam je istega leta pridružila v naših prostorih, kjer skupaj delujemo še danes in nesebično pomagamo ljudem v stiski. S tem smo ponovno dokazali, da smo s skupnim delom zmožni tudi gore premikati, kar se nam v današnji situaciji, pomanjkanju dela in življenjskih dobrin tudi kaže, a v dobrem, kajti v skupnem delu je moč.

Zahvala gre vsem prostovoljcem od ustanovitve ŽK sv. Danijel pa do današnjega dne. Dokazali smo, da z ljubeznijo do sočloveka, z nasmehom na obrazu in s trdno voljno pomagati ljudem v stiski rastemo tudi prostovoljci. •

NE MOREMO GRADITI SKUPNOSTI BREZ BLIŽINE

papež Frančišek

Kristjani se morajo približati in iztegniti roko k tistim, ki jih družba izključuje, kakor je storil Jezus s tistimi, ki so bili v njegovem času izobčeni. Tako Cerkev postaja resnična skupnost.

12

Gobavec se opogumi in reče: »Gospod, če hočeš, me moreš očistiti.« In Jezus se ga dotakne in ga ozdravi. Jezus je prvi, ki si je umazal roke, in sicer tako, da se je približal tistim, ki so bili izobčeni. Umazal si je roke tako, da se je npr. dotaknil gobavec in jih ozdravljaj. S tem je Cerkev poučil, da ne moremo ustvarjati skupnosti brez bližine.

Dobrega ne moremo delati na daleč

Čudež se je zgodil pred očmi učiteljev postave, ki so imeli gobavca za 'nečistega'. Gobavost je takrat pomenila dosmrtno obsodbo in ozdraviti gobavca je bilo tako težko kot obuditi mrtvega. Zato so bili izobčeni. Jezus pa je stegnil roko k izključenemu in tako pokazal temeljno vrednost besede 'bližina'.

Ne moremo graditi skupnosti brez bližine. Ne moremo graditi miru brez bližine. Ne moremo delati dobrega, ne da bi se približali. Jezus bi gobavcu lahko rekel: »Bodi ozdravljen!« Toda ne, približal se je in se ga dotaknil. Še več! V trenutku, ko se ga je Jezus dotaknil, je nečisti postal čist. In to je Jezusova skrivnost: nase vzame naše umazanije, naše nečiste stvari. Pavel dobro pravi: »Čeprav je bil enak Bogu, se ni ljubosumno oklepal svoje božanskosti; izničil je samega sebe.« In potem gre Pavel še naprej: »Postal je greh.« Jezus je postal greh. Jezus se je izključil, nase je vzel umazanost, da bi se nam približal.

Jezus vključuje

Evangeljski odlomek poroča tudi o povabilu, ki ga je Jezus izrekel ozdravljenemu gobavcu: »Glej, da nikomur ne poveš, ampak pojdi, pokaži se duhovniku in prinesi dar, ki ga je zapovedal Mojzes, njim v pričevanje.« To pa zato, ker je za Jezusa poleg bližine bistvena tudi vključitev. Tolikokrat mislim, da je, ne rečem nemogoče, ampak zelo težko delati dobro ne da bi si umazali roke. In Jezus si jih je umazal. To je bližina. In potem gre še naprej. Reče mu: »Pojdi k duhovnikom in naredi to, kar je potrebno, ko je gobavec ozdravljen.« Jezus tistega, ki je bil izključen iz družbenega življenja, vključi: vključi v Cerkev, v družbo. »Pojdi, da bo vse tako, kot mora biti.« Jezus nikoli nikogar ne izključi, nikoli. Izključi sebe, da bi vključil izključene, da bi vključil nas, grešnike, izključene, s svojim življenjem.

Bližina pomeni iztegniti roko

Koliko ljudi je Jezusu sledilo v tistem trenutku in koliko ljudi mu je sledilo skozi zgodovino, ker so bili osupli, kako govori. Koliko ljudi gleda od daleč in ne razumejo, jih ne zanima ... Koliko ljudi gleda od daleč, a s hudobnim srcem, da bi Jezusa preizkusili, ga kritizirali, obsodili ... In koliko ljudi opazuje od daleč, ker nimajo poguma, kot ga je imel ta gobavec, vendar pa bi se radi približali! In v tem primeru Jezus iztegne roko. Ne samo kot v današnjem odlomku, ampak je v svoji biti roko stegnil k vsem, tako da je postal eden od nas, kot mi: grešnik kot mi, vendar brez greha, ampak umazan od naših grehov.

Beseda bližina je lepa beseda, ki vabi k spraševanju vesti: Ali se jaz znam približati? Ali imam srčnost, moč, pogum, da se dotaknem izključenih? •

Iz homilije v Domu sv. Marte, Vir: Radio Vatikan

Foto: Arhiv Študentskega doma sv. Elizabeta

VESELJE EVANGELIJA, MIRNO MORJE IN DINAMIČNO RAVNOTEŽJE

Alojzij Štefan

Odmev z Generalne skupščine CI

Z besednimi zvezami v naslovu bi lahko opisal moje videnje letošnjega XX. zasedanja generalne skupščine Caritas Internationalis v Rimu. Doživiljal sem bratstvo, sodelovanje, pozitiven pristop do reševanja skupnih izzivov, morda nekoliko neaktivnosti s strani evropskih članic, a izjemno vlogo našega dosedanjega predsednika CE Ernyja Gillna, ki je skupaj s predsednikom kardinalom Oscarjem Rodriguezmom Maradiago in generalnim tajnikom Michelom Royjem varno in iznajdljivo vodil skupščinsko barko skozi vse dni zahtevnega programa. V veliko pomoč jim je bil jezuit p. Fred Kramer, ki je vodil vse zahtevne postopke volitev in sprejemanja sklepnih dokumentov. Res, ta »neizprosni sekundant« je enostavno izjemen, srčen, požrtvovalen.

Skupščina je imela kar nekaj viškov in presežkov:

- **papeževa uvodna maša** in njegova močna izjava, da ni majhnih in velikih Karitas, ampak je vsaka poklicana, da prinaša Božjo ljubezen ljudem, ki izkušajo revščino in druge sodobne stiske. Zelo obiskana (za razliko od nekaterih prejšnjih skupščin in drugih zasedanj Karitas ...) jutranja (in ena večerna)
- **molitev in meditacija** z brati iz taizejske skupnosti. Govoril sem z br. Alojzom, ki dobro pozna Slovenijo, jo visoko ceni in tudi čuti s krajevno Cerkvijo v težkih časih. Razveselil se je imenovanja novih nadškofov, posebno v Mariboru, in je zagotovil, da moli za Slovenijo.
- **Svete maše**, ki so jih darovali dosedanji in ob koncu zasedanja tudi novi predsednik kardinal Luis Antonio Gokim Tagle s Filipinov, pa državni tajnik Pietro Parolin, ki me je presenetil z izjemno blagostjo in preprostostjo. Poudaril je, da moramo rasti, kot raste Cerkev: iz župnij in občestev, naj pri svojem delu vedno vidimo osebo, in ne družbenih pojavov in njihovih »žrtev« (tudi papež Francišek vedno govori o revnih, in ne o revščini). Tudi ko delamo kot zagovorniki s politiki in v prizadevanju za pravičnost, nikdar ne smemo izgubiti *sebe in osebe, ki ji prinašamo Božjo ljubezen. In veselje evangelija. »Karitas brez srčne in tesne povezanosti s Cerkvijo in Kristusom ni!«* je zatrdil kardinal Parolin. Sicer si moramo izbrati drugo organizacijo ali službo.
- **Vsebinski nagovori** v uvodnem (in nekaj tudi v zaključnem) delu zasedanja so bili izjemni. Govorniki so se v svojih razmišljanjih na različne načine dotikali vsebinskega mota »Ena človeška družina skrbi za

stvarstvo« oz. rdeče niti prednostnega prizadevanja v poslanstvu papeža Frančiška: »Uboga cerkev za uboge«. Naraščajoče razlike med ljudmi so kljub do-ločenemu napredku v družbenem razvoju nekaterih regij še vedno resen izziv viziji ene človeške družine. Slednja besedna zveza je namreč že več let sestavni del vsebinskih gesel jubilejnih let in dogodkov.

Znani »teolog osvoboditve« prof. dr. **GUSTAVO GUTIERREZ MERINO** je v svojem razmišljanju povezal Jezusovo gledanje na množico, ki jo je učil, in lakoto ljudi, ki so ga poslušali. Zaskrbelo ga je in dal jim je jesti – tisto malo, kar so imeli. Kruh se je množil z delitvijo, ne le materialne hrane, marveč tudi milosti, vere, Božjega kraljestva. Zato je ostalo 12 košar – 12 apostolov, ki so naprej delili v zakramentih, kar so izpričevali v veri. Deliti je temeljna drža karitativnega delovanja. Tudi če nimaš blaga, imaš čas, prisotnost, sočustvovanje, sporočilo (oznanilo). Zanj je temeljna skupnost, ki se ustvarja s komunikacijo (communicare – communitas) oz. sporočanjem. Tudi delitev je sporočanje in oznanjevanje je pravzaprav delitev vere, veselja ... Prof. Gutierrez je revščino imenoval SMRT, in sicer fizična, kulturna, okoljska ... smrt, saj je zanihanje življenja. Revščino povzroča človek osebno in preko krivičnih družbenih struktur. In ker je revščina oblika nepravilnosti, jo lahko odpravimo. Ne le nezakonitost, ampak tudi izključevanje, saj človeka toliko časa izriva iz življenja, da nazadnje nima prostora v krogu blaginje. Zakaj ne bi poleg v postmodernističnem, postkapitalističnem ali postsocialističnem živeli tudi v svetu (družbi) post-revščine? Revščina torej ni (družbena) bolezen, ampak je zlo, ki ga ustvarjamo ljudje z nasiljem, zanikanjem pravic, dostojanstva, z zaslužnjevanjem, odvisnostjo ... Rešitev je v osebni in skupnostni solidarnosti, v prednostni odločitvi za uboge, ki je Božja odločitev, saj imajo revni prvo mesto v Božjem kraljestvu. Če smo blizu Bogu, smo blizu ubogim. Približujemo pa se jim s služenjem, ljubečo skrbjo. Blizu jim postajamo tudi s pastoralnim spreobrnjenjem, ko se Cerkev iz vase zagledane spreminja v Cerkev dialoga, ki daje glas tudi tistim, ki so brez glasu. Caritas je po profesorjevem mnenju najprej izraz ljubezni, pa tudi pravičnosti, ki je pravzaprav prvi korak ljubezni.

Njegovo razmišljanje je lepo dopolnila anglikanska teologinja in sociologinja **prof. BEVERLEY HADDAD** iz Južne Afrike, ki je poudarila, da Bog osvobaja, lomi spone, deli milost po preroški Cerkvi, ki mora delovati za pravičnost, dajati moč življenju – predvsem nemočnim. Cerkev za revne pomeni drugačno teologijo, ki resno vzame izkušnjo revnih, ki jih vključi in gleda Boga z njihovimi očmi in obratno. »Če hočemo v resnici odpravljati revščino in nepravilnost,« pravi, »moramo bolj temeljito poznati, preučevati vzroke, sistem in mehanizme, po katerih se revščina generira, prenaša, vztraja. Potrebujemo resno katoliško

družboslovje! (Cerkveni FDV? op. avtorja) Ga. profesorica se je tudi vprašala, v kakšnega Boga verjame. Če je to Bog pravičnosti, je jasna tudi usmeritev Cerkve, je jasno, kako naj ukrepamo proti ekstremni revščini in nepravičnosti, potem je jasno, kako spremeniti svet na bolje. Kako? Tako da smo solidarni, pravični, delamo skupaj in udeležujemo vero – duhovnost. »Morda poleg teologije osvoboditve potrebujemo še teologijo preživetja človeka in planeta,« je zaključila prof. Haddadova.

14

Zelo prisrčno in ganljivo je bilo pričevanje veselega služenja **s. SULTE SMITH**, ki je svojo težko življenjsko zgodbo spremenila v veselje, ki je sad Svetega Duha. Dala je sebe Bogu in On ji je naklonil milost, da je začela na uboge gledati celovito, jim pomagati tako, kot potrebujejo, nikdar ne obupati nad njimi in jih izločati, marveč jih vključevati v svoje življenje, molitev, sv. mašo ... Karitas je veselje (angleško: JOY) takrat, ko je prvi **Jezus**, nato so drugi (**Other**) in na tretjem mestu si ti (**You**), je zaključila; če ni tako, potem je vse skupaj ena velika žalost. Ali kot pravi rek: »Če je Bog na prvem mestu, je vse na pravem mestu.« Evangelij veselja je bil tudi sicer najpogostejše citirani dokument na celotni skupščini.

Zelo se nas je vseh dotaknilo navdušeno pričevanje, ki ga je v imenu mladih predstavila prostovoljka **DANA SHAHIN** iz Jordanije, ki je s tem tudi predstavila mlade prostovoljce, ki so bili vključeni v pripravo in izvedbo celotne skupščine.

Izjemen (za nekatere presenetljivo drugačen od preteklih) je bil tudi nastop svetovno znanega makroekonomista **prof. dr. JEFFREYA D. SACHSA**, ki je govoril o trajnostnem razvoju in klimatskih spremembah v povezavi z revščino. S podatki o svetovni ekonomiji nam je pokazal pogubne prepade med peščico bogatih (1826 milijarderjev), ki posedujejo več kot 7¹² USD (7100 milijard) denarja, in množico revnih. Drugače povedano: 80 % svetovnega prebivalstva poseduje le 5 % svetovne blaginje. To se mora in je mogoče spremeniti. Poudaril je, da bo letos prelomno in usodno leto, saj bo OZN določila nove cilje trajnostnega razvoja do leta 2025, ki naj bi med drugim določili tudi **odpravo ekstremne revščine, zagotovitev dostopa do zdravstva in izobrazbe za vse in skrbi za okolje**. »TO JE MOGOČE,« je poudaril, »in za to obstajajo zadostna sredstva, le volja mora biti. Stane malo v primerjavi z zapravljanjem za vojsko in pohlep po dobičku.« Ali kot je rekel Mahatma Gandhi: »*The world has enough for everyone's need, but not enough for everyone's greed.*« (Laični prevod: Na svetu je dovolj za to, kar vsakdo potrebuje, a ne dovolj za to, po čemer hlepi.)

Ko je prof. Sachs govoril o pomembnih svetovnih srečanjih, je tudi poudaril, kako velika pričakovanja

ima vsa svetovna javnost do papeža Frančiška: do njegove težko pričakovane okrožnice o humani ekologiji in do njegovega nastopa septembra v OZN. »**Človeštvo potrebuje novo smer,**« je izjavil prof. Sachs, »potrebuje **roko** solidarnosti, ki ga vrača v življenje, **pomoč** (še več pomoči in njeno dobro vodenje), ki rešuje življenja in vrača možnosti, da bo zmožni sam naprej, ter **upanje**, da je tudi zanj možnost, da je mogoče iziti iz tega stanja v blaginjo.

Več predavateljev s področja **klimatskih sprememb** in njihovih vplivov na človeški razvoj je predstavilo poti in stranpoti, resnice in mite, ki spodbujajo in zavirajo prizadevanja za uravnoteženje proizvodnje in porabe, varovanja in izkoriščanja.

»Prizadevanje za ohranitev vrst, predelavo hrano in preprečitev erozije zemlje in človeštva mora biti postavljeno na trdne etične temelje, ki jih najdemo v družbenem nauku Cerkve, jasni besedi evangelija in tudi v odločnem posredovanju Karitas, ki kot dobrotna in sočutna roka Cerkve stopa na stran človeka, posebno tistega, ki je lačen, nag, zaprt, bolan, osamljen, neuk, migrant, žrtev trgovine z ljudmi.« To so besede **kardinala PETRA TURKSONA**, predsednika Papeškega sveta pravičnost in mir. (Prav vesel in ponosen sem ob teh besedah pogledal Jano, ki je v vseh teh prizadevanjih prepoznala Slovensko karitas in njeno srčno prizadevanje za človeški razvoj najbolj ubogih, v službi človekovega dostojanstva in pravičnosti.) »Karitas v srcu Cerkve pomaga, ščiti, zagovarja, daje moč, vodi k razvoju, vlaga v uboge, spremlja in podpira,« je še poudaril kardinal Peter. Karitas se bori za pravičnost in proti kulturi zametavanja (papež Frančišek). Zagotovil je izjemno in stalno papeževu zanimanje za vse, kar počne CI, in vedno znova izraženo željo, da bi še bolj povezovala vse članice, majhne in velike, ter jim pomagala rasti v »čuteče srce, pridne in iznajdljive roke in Božje usmiljenje za vse«.

Zadnji sklop razmišljanj, izmenjav izkušenj in dobrih praks v okviru **kampanje CI: »Ena človeška družina – hrana za vse«** je bil izjemno dinamičen in vključujoč. V tem delu je ga. **Jana Lampe** zelo lepo in suvereno predstavila zanimive in uspešne slovenske aktivnosti v kampanji (predvsem vključitev šol) in tudi povzela aktivnosti in projekte, izpeljane v Caritas Europa.

Poleg vsebinskih razmišljanj je bilo v dneh zasedanja skupščine CI opravljenih kar nekaj formalnih nalog, za katere je po novem statutu in pravilih (dokumenta sta končno »skoraj do konca« usklajena s Svetim sedežem, kanonskim pravom, motu proprio in splošnim dekretom papeža Benedikta XVI. iz 2013) ki tudi škofom in škofovskim konferencam kot ustanoviteljicam večine nacionalnih Karitas, ki so članice CI, jasno sporoča njihove vloge in način/naravo

povezanosti karitativne dejavnosti, ki jo s podporo in spremljanjem COR UNUM-a za in v imenu vesoljne Cerkve opravlja CI. Izvoljeno novo vodstvo CI bo gotovo zavzeto izvajalo sprejeti 4-letni strateški okvir, ki je bil z določenimi pripombami soglasno sprejet, skrbelo ne le za vsebinski razvoj na izbranih področjih (že predstavljeno v prejšnjih številkah Žarka dobrote), ampak tudi za skupno rast v kvaliteti in učinkovitosti našega dela z izpolnjevanjem (doseganjem) **skupnih standardov upravljanja (CIMS)**, ne kot prisilo, ampak kot obliko bratskega sodelovanja in medsebojne podpore, da bi bolje in učinkovito uporabljali vire v službi najbolj ubogim in oznanilu evangelija veselja vsem ljudem. Še veliko bi imel povedati o dogajanju, pa morda še kdaj. Vsekakor bom enkrat posebej predstavil pridigo novoizvoljenega predsednika CI kardinala Tagleja.

Naj sklenem:

- Všeč mi je bila odprta in aktivna komunikacija med udeleženci, bogat spremljevalni program različnih srečanj in dogodkov (regionalne konference – s spremembo vodstva tudi za Caritas Europa), ki so se sklenili na svetovni razstavi EXPO v Milanu, kjer je bil tudi dan Caritas.
- Vsekakor je bila ta skupščina od vseh, ki sem se jih do sedaj udeležil, najbolj sproščena, vključevalna in sodelovalna, predvsem pa je (po zaslugi papeža Frančiška in mnogih sodelavcev – z ene in druge strani) ponovno ogrela odnose med rimsko kurijo in organizacijo, saj sedaj še bolj gledamo v isto smer: v Srce Jezusa Kristusa, iz katerega vrejo studenci milosti in usmiljenja, najprej za revne in odrinjene, pa tudi zate in zame.

No, pa smo že pri svetem letu Božjega usmiljenja. •

celje

IZLET DRUŽIN NA MORJE

Mihaela Šolinc

V pogovorih z ljudmi, ki prihajajo k nam po pomoč, odkrivamo različne obraze stisk. Materialnemu pomanjkanju se skoraj vedno pridružijo ranjeno dostojanstvo, težave z odnosi, strah, obup ter pomanjkanje lepih in prijetnih trenutkov. Ta občutja se ob praznikih, počitnicah in dopustih stopnjujejo in še bolj skelijo. Posebej ko se – hote ali nehote – primerjamo z drugimi in ugotavljamo, za kaj vse smo prikrajšani.

Tudi takim stiskam želimo sodelavci Karitas ponuditi roko pomoči. Zato smo na Škofijski Karitas Celje letos pripravili že peti izlet družin in ranljivih oseb na morje.

Kot se za obletnico spodobi, je bil peti jubilejni izlet res nekaj posebnega: pridružilo se nam je 137 udeležencev, v veliko zadovoljstvo in ponos nam je, da smo lahko peljali na morje uporabnike Zavetišča za brezdomce, uporabnike in uporabnice Zavoda Socio in Društva Regionalna varna hiša, mlade iz Kriznega centra za mladostnike ter družine, ki so jih priporočile celjske osnovne šole in vrtci. Bili smo res pestra in slikovita družčina.

V sončnem Strunjanu smo si privoščili kopanje v kar pretoplem morju, se vkrcali na ladjo in med panoramsko vožnjo uživali v kosilu. Marsikdo se je prvič peljal z ladjo, redki so že kdaj imeli priložnost kositi s pogledom na morje in obalna mesta.

Popoldne smo se sodelavci, odgovorni za potek dneva, zbrali pri sv. maši in si skupaj z g. Rokom napolnili baterije. Sicer je bilo popoldne prosto, name-

njeno kopanju, sprehodu, najpogumnejši so se povzpeli celo do strunjanskega križa.

Dan smo zaključili z večerjo ob Strunjanskih solinah in mirno vožnjo domov.

Čprav smo bili na morju samo en dan, smo se vračali polni vtisov, sreče in prijaznih besed. Kljub raznolikim življenjskim zgodbam in stilom smo se razumeli, medsebojno sprejemali in stkali kakšno novo vez. Morje in ladjica sta vsemu dodala piko na i, največja odlika dne pa je spoznanje, da je vsak človek oseba, vredna ljubezni in vsega spoštovanja. Veseli smo, da nam je uspelo, in hvaležni vsem udeležencem za strpnost, spoštljivost in srčnost. •

koper

V NOVI GORICI ODPRLI CENTER KARITAS

Urška Testen

Z mašo v cerkvi Kristusa Odrešenika v Novi Gorici je Goriška območna karitas (GOK) v sredo, 23. junija, začela slovesnost ob odprtju novega Centra karitas v Novi Gorici. Prostore nekdanjega Mercatorjevega marketa na ulici Gradnikove brigade 63, ki ga je omenjena družba dala GOK v najem, so prostovoljci Karitas uredili v slabega pol leta. V novih prostorih bo odslej omogočeno na enem mestu opravljati dejavnost skladiščenja in razdeljevanja hrane, oblačil in obutve ter svetovanja in spremljanje ljudi v stiski.

Slovesno mašo je ob somaševanju duhovnikov goriških župnij in prepevanju župnijskega zbora iz Vrtojbe daroval koprski škof ordinarij **dr. Jurij Bizjak**. V pridigi je navzoče nagovoril s prepričanjem o tem, da Karitas gotovo naredi Cerkev bolj prepoznavno, zahvalil se je za lepa dejanja, ki jih opravljajo, in zaključil s svetopisemskimi besedami, da vse, kar hočete, da bi ljudje vam storili, to tudi vi storite. Udeleženci, med njimi so bili v velikem številu sodelavci Karitas iz vseh župnij na goriškem pastoralnem območju, so se Bogu zahvalili za velik dar novega centra, voditeljica GOK **Renata Vončina** pa se je zahvalila vsem sodelavcem za opravljeno delo pri Karitas in tudi vsem dobrotnikom, ki jih podpirajo.

Po maši so udeleženci odšli v nove prostore Centra karitas, kjer je predsednik GOK **Cvetko Valič** v uvodnem nagovoru povedal, da so 15-letna prizadevanja za pridobitev novih prostorov obrodila sadove. Vanje so je iz kletnih prostorov cerkve Kristusa Odrešenika že prenesli skladišče in razdeljevalnico hrane, do jeseni pa bodo iz Solkana preselili še skladišče obleke in obutve, medtem ko prostori v Grgarju ostajajo na starem mestu, bližje uporabnikom s Planote. Zahvalil se je županu Mestne občine Nova Gorica **Mateju Arčonu** za pomoč pri pridobitvi prostorov,

vodstvu Škofijske karitas Koper, predstavnikom krajevnih in humanitarnih organizacij za sodelovanje, predvsem pa vsem prostovoljcem, ki so prostore obnovili in usposobili za delovanje.

Prostore novega Centra karitas je blagoslovil škof dr. Bizjak in ob tem poudaril velik pomen sodelovanja in pomoči Karitas tako s strani cerkvenih kot civilnih in krajevnih oblasti. »Pridite in natočite si vodo,« je zaključil z besedami preroka Izaija.

Župan Matej Arčon je prisotne pozdravil in povedal, da si šteje v veliko čast, ker je lahko pomagal pri prizadevanjih za nov center, kajti ljudi v stiski je čedalje več, in zato vsem prostovoljcem izreka veliko zahvalo. Pozdrave in čestitke ob odprtju so ob koncu podali še predstavniki drugih humanitarnih društev, med njimi **Majda Smrekar**, voditeljica dobrodelnega društva KID otrok otroku, namestnik direktorja Škofijske karitas iz sosednje Gorice **dr. Adalberto Chimeri**, predstavnica društva prostovoljcev Vincencijeve zveze in **Teja Leban**, direktorica VDC Nova Gorica.

Z novo pridobitvijo Centra karitas bo letošnja 25. obletnica Karitas na Goriškem gotovo še slovesnejša, krona prizadevanj za pridobitev sredstev za ljudi v stiski pa bo že tretji dobrodelni koncert Goriška dlan, v petek, 9. oktobra 2015, tokrat z naslovom Ostal sem sam. •

»INDIJANSKA« VAS SOČA

Tatjana Rupnik

Dom Karitas v Soči je bil od 26. junija do 1. julija in od 6. do 12. julija 2015 spet poln otroškega dandaja. V prvem terminu, ki je bil namenjen otrokom iz programa Popoldan na Cesti, se je tabora udeležilo 25 otrok, 8 animatorjev in 3 kuharji, v drugem terminu pa je tabor obiskalo 24 otrok iz Istrske območne Karitas, nekaj je bilo tudi otrok iz programa Posvojitve na razdaljo.

Skupaj smo vas Soča spremenili v pravo indijansko naselje. Tudi letos smo se učili jahati konje na čudovitem ranču Na Pristavi v Lepeni. Hvala prijazni-

ma lastnikoma, saj so marsikateremu otroku polepšali dan. Dneve smo si popestrili z različnimi delavnicami na temo Indijanci, športnimi igrami, manjkal ni niti nogometni turnir, igre brez meja in že znana tradicionalna igra skriti prijatelj.

Tabora ne bi mogli izvesti brez naših kuharjev, zato prisrčna zahvala Atili, Mileni in Marjani in seveda vsem animatorjem, ki so mi pomagali pri oblikovanju programa. Bili ste glavni akterji, brez katerih tabora v Soči ne bi bilo. Hvala vsem sponzorjem, ki ste nam pomagali pri hrani, bovškemu župniku Vilijemu Čušinu, kaplanu Boštjanu Fegicu, hišniku Milanu in vsem ostalim. Vas Soča, prihajamo naslednje leto!! •

NA SVETI GORI IN V BOVCU

Jožica Ličen

Razstava Umetniki za Karitas v poletnem času prihaja kot romarji v kraje, kjer ponudi sporočilo lepega in dobrega številnim domačim in tujim obiskovalcem.

Na Sveti Gori nad Gorico je razstava že vrsto let postavljena v Frančiškovi dvorani, kamor predvsem poleti prihajajo številni romarji, da v tišini najdejo mir v baziliki svetogorske kraljice. Nekateri se sprehodijo po okolici, drugi obišejo Marijanski muzej, berejo številna posvetila in zahvale Mariji za uslišane prošnje. Dodana vrednost vsemu temu je tudi razstava Umetniki za Karitas, ki smo jo odprli dan pred mašniškim posvečenjem. Na samem odprtju in tudi dan potem je bilo obilo obiskovalcev in pridnim sodelavkam Karitas gre zahvala, da so vrata dvorane pogosto odprta in da obiskovalcem z veseljem predstavijo slike ter karitativno delo za ljudi v stiski.

V Bovec prihaja razstava že vsa leta. Dolgo smo bili gostje hotela Kanin, ki pa je zaradi gospodarske krize zaprl svoja vrata. Zadnji dve leti so nas sprejeli v hotelu Alp. Slike si ogledajo številni tuji in domači turisti in prav od tu so nekatere že šle naprej v različne dežele Evrope. Medžupnijska bovška karitas vsako leto pripravi pester program in tako je bilo tudi letos. Še posebej so letos prireditve obogatili udeleženci Šole komorne in orkestralne glasbe, ki so bivali v Kampu. Vsako leto v tem času je v Domu karitas v Soči letovanje sodelavcev Karitas, ki nas najprej pogostijo zokusnim kosilom, potem pa skupaj preživimo večer na razstavi. •

KO DOBRO DELO NI SPREGLEDANO

Občina Šempeter-Vrtojba je ob občinskem prazniku podelila zlato priznanje voditeljici Župnijske karitas Šempeter Mirjam Mužina.

V obrazložitve so zapisali: »Gospa Mužina je bila leta 1990 ena od ustanovnih članic Župnijske karitas Šempeter, v kateri nesebično in požrtvovalno deluje ter jo z žarom vodi že 25 let. Svoj prosti čas posveča dobrodelnosti, pomaga pomoči potrebnim in osta-

relin, skupaj z ostalimi članicami obiskuje bolnike v naši bolnišnici in jim skuša biti v oporo. Že pred ustanovitvijo Župnijske karitas je samoiniciativno delovala pri različnih akcijah tako v župniji kot v kraju. Med drugim je leta 1991 organizirala zbiranje oblačil za vojake, ki so bili oskrbovani na območju Goriške. Poleg tega je bila izmed pobudnic za obnovo praznika sv. Petra in na ta način pripomogla k oživitvi kulturnega življenja v Šempetru pri Gorici.«

Iskrene čestitke in pogumno naprej, draga Mirjam! •

maribor

MEDGENERACIJSKI TABOR IN PIKNIK

Polona Šporin

Že 4. leto zapored smo se tri junijske dneve stanovalci Doma sv. Lenarta družili z dijaki iz Dijaškega doma Antona Martina Slomška. Tudi letošnji medgeneracijski tabor je zaznamovala mladostna energija in sproščenost, glasba in dobra volja. Prvi dan druženja smo preživeli ob potopisnih predstavitev potovanj, ki so jih mladi doživeli skupaj s svojimi starši ali sošolci. Večer pa so zaznamovale igre, kot so pikado, človek ne jezi se in razne igre s kartami. Sveže petkovo jutro nas je nekoliko spravilo v negotovost ali bomo lahko izpeljali sprehod s stanovalci z varovanega oddelka do mestnega parka. Z malo mladostne trme in starostne modrosti nas nekaj kapljic ni ustavilo, čeprav smo po prihodu v park morali za nekaj trenutkov vedriti pod krošnjami dreves. Dobra volja in pesem pa tudi okusen sladoled so premagali vremenske nevšečnosti. Nebo se je nato umirilo in mi smo se zadovoljni ter z lepimi vtisi podali skozi naselje nazaj proti domu. Vreme ni dolgo zdržalo mirno, tako da so mnogi mislili, da sladkanje na popoldanskem sladolednem pi-

kniku odpade. Vendar sta prav prešerno razpoloženje ustvarila harmonikar Zvonko in kitarist profesor Gregor, dijaki in stanovalci pa so spontano zaplesali. Zvečer so dijaki pričeli že s prvimi pripravami prostora za sobotni piknik s svojci.

Medgeneracijsko druženje smo sklenili s sveto mašo v soboto dopoldan, ki jo je daroval upokojeni mariborski nadškof dr. Franc Kramberger, s petjem pa so jo popestrili dijaki. Zaključka se je udeležila tudi ravnateljica Lidija Hamler.

Vendar s tem našega druženja ni bilo konec. Dijaki so pomagali v še zadnjih pripravah na tradicionalni piknik s svojci in pri sami izvedbi piknika.

Tradicionalnega piknika z zaposlenimi in stanovalci v Domu sv. Lenarta, ki smo ga pripravili v soboto, 20. junija, se je udeležilo tudi letos lepo število svojcev. Prijetna glasba dua Tonja in Dušan ter dobra hrana, pa presenečenja ob dobitkih na tomboli so naredili skupne trenutke še lepše in prijetnejše. Nekoliko nam je nagajalo vreme. Kljub temu da smo bili varni pod velikim šotorom, temperature niso nič kaj kazale, da bo v nedeljo prvi poletni dan. •

ново mesto

SEMINAR ZA ROMSKE KOORDINATORJE

Igor Luzar

Precejšen del jugovzhodne Slovenije naseljuje romsko prebivalstvo. Zaradi specifičnega načina življenja se pogosto težje vključujejo v življenje družbe, ki jih obdaja. Zato ima socializacija Romov pomembnejšo vlogo pri njihovem kvalitetnejšem bivanju in vključevanju v civilno družbo. Nekatera romska naselja so stara že preko sedemdeset let. Ocenjuje se, da v Mestni občini Novo mesto prebiva okoli 960 pripadnikov romske skupnosti. V novomeški občini je sedem romskih naselij. Najstarejše in najbolj neurejeno je Žabjak. Mestna občina Novo mesto ima strateški dokument, ki določa smernice in izvedbene ukrepe za izboljšanje položaja Romov na vseh področjih družbenega življenja.

Problem trajnejšega sožitja med neromskim in romskim prebivalstvom je nekakšna stalnica in hkrati nevarljiva točka, ki se od časa do časa vedno znova odpira. Zato je vsaka rešitev, ki odpira pot k temu vprašanju, samo dobrodošla. Kot most, ki lahko pozitivno in dokaj učinkovito povezuje romsko skupnost z lokalnim okoljem, so se v preteklosti dobro izkazali romski koordinatorji, ki prihajajo iz vrst romske skupnosti. Ker dobro poznajo lastno kulturo pa tudi težave, s katerimi se Romi soočajo pri vključevanju v lokalno okolje, so še posebej primerni, da vzpostavljajo ozračje zaupanja.

Razvojni center Novo mesto je v sklopu posebnega programa SORO – Sodelovanje za zdravje Romov, ki ga uspešno razvija, organiziral usposabljanje za poklic romski koordinator, ki obsega 70 pedagoških ur, vključuje pa različne module izobraževanja. V njem se izbrani Romi seznanijo z vlogo in pristojnostmi civilnih organov, ki nudijo različno pomoč bodisi odraslim bodisi otrokom iz romske skupnosti. Romski koordinatorji so po končanem uspešnem izobraževanju posebna vez med romsko skupnostjo in institucijami.

Za reševanje svojih življenjskih težav, predvsem na materialnem področju, se Romi pogosto obračajo

tudi na humanitarne organizacije, med njimi tudi na Karitas. Zato so v okviru svojega izobraževanja obiskali tudi Škofijsko karitas Novo mesto. Dne 11. junija so na sedež ŠK Novo mesto v Šmihelu skupaj s svojo mentorico Vanjo Šenica prišli štirje bodoči romski koordinatorji: Dalibor, Klavdija, Ermina in Sandi. Prihajajo iz romskih naselij Brezje-Žabjak, Šentjernej in Ruperč Vrh. Na sedežu novomeške Karitas sta jih sprejela generalni tajnik Gregor Vidic in socialna delavka Andreja Kastelic. Gregor Vidic jim je najprej predstavil organizacijsko strukturo, pomen in značilnosti Karitas, ter v kakšni meri lahko Karitas pomaga romskemu prebivalstvu. Romi žal pogosto dojemajo Karitas kot organizacijo, ki je del državne javne mreže in ki jim mora obvezno pomagati pri vseh njihovih potrebah in zahtevah. V pogovoru so koordinatorji lahko začutili, da Karitas pri svojem delu deluje predvsem s prostovoljci. Sredstva, ki jih ima na voljo, pa so največkrat zelo omejena. Socialna delavka Andreja Kastelic jim je razložila, kakšne vrste pomoči lahko dobijo na Karitas. Skupaj so si ogledali tudi prostore Župnijske karitas NM Šmihel, kjer so jim prostovoljci pokazali, kako pripravljajo prehranske pakete in oblačila. V pogovoru so Romi še sami povedali, s kakšnimi problemi se srečujejo v vsakodnevem življenju in kakšna so njihova pričakovanja v sodelovanju s humanitarnimi organizacijami. Ob koncu obiska jih je pozdravil še predsednik ŠK Novo mesto Igor Luzar. Predstavniki Romov so se zahvalili gostiteljem za prijazen sprejem ter naklonjenost, ki jim jo mreža Karitas nudi pri reševanju njihovih življenjskih problemov. •

POMOČ KARITAS V OSRČJU AFRIKE

Jana Lampe

Ob vročini v teh poletnih dnevih mogoče kdaj pomislimo tudi na vročo Afriko ... Slovenska karitas pa že desetletje v tem času prav posebno misli na ljudi v Afriki, še posebno na tiste, ki nimajo osnovnega za dostojno življenje, kot so pitna voda, hrana, zdravstvena oskrba in šolanje, in vsak dan bijejo boj za preživetje. V tej številki bi vam rada predstavila, **kaj vse je bilo narejenega za pomoč najrevnejšim v Afriki** s pomočjo zbranih sredstev **v lanskoletni akciji Za srce Afrike in v sodelovanju s slovenskimi misijonarji**, ki dobro poznajo dejanske potrebe ljudi in zares s srcem delajo za pomoč najrevnejšim v Afriki. Vedno vsak nov projekt v naprej dobro premislijo in trajnostno zastavijo, in če je le možno, v dela vključujejo tudi domačine, da imajo ti tako priložnost za delo in s tem za preživetje družin. V preteklem letu smo prejeli kar nekaj prošenj za pomoč s strani misijonarjev in smo hvaležni, ker smo s pomočjo vseh vas dobrotnikov lahko odgovorili nanje ter s tem pomagali najrevnejšim ljudem v Afriki, še posebno otrokom, da imajo zagotovljene boljše osnovne pogoje za življenje in njihovo prihodnost. V okviru akcije se je lani skupaj zbralo 142.754,02 EUR. S pomočjo teh sredstev je bila realizirana sledeča pomoč:

V Kasungu v Malaviju smo v sodelovanju z misijonarjem p. Lojzatom Podgrajškom v okviru novozgrajenega srednješolskega centra za izobraževanje revne mladine **podprli nakup 110 pogradov za opremo internata za dekleta**, ki so iz oddaljenih krajev. Pouk se bo v šoli začel septembra letos. Skupaj bo šolo obiskovalo 288 mladih iz revnih družin.

V Kigaliju v Ruandi smo v okviru novozgrajene osnovne šole, ki jo od januarja 2015 dalje obiskuje že 250 otrok iz revnih družin – letos so začeli s poukom v prvih treh razredih, **podprli nakup še manjkajočega šolskega pohištva za 3 razrede in druge potrebne opreme ter ureditev šolskega igrišča**.

V Mukungu v Ruandi smo v sodelovanju z misijonarko Vesno Hiti v okviru zdravstvenega centra, ki oskrbuje 24.000 ljudi, **podprli nakup nujno potrebnega kotla za prekuhanje perila ter sončnih celic** za primerno oskrbo hospitaliziranih bolnikov. S. Vesna Hiti pravi, da jim sedaj ponoči ni več treba zdraviti bolnikov ob baterijah in petrolejkah.

V kraju Ruzo v Burundiju smo v sodelovanju s s. Anko Burger za potrebe porodnišnice in zdravstvenega centra **podprli nakup potrebnega materiala (rjuhe ipd.) ter celoletno plačilo za delo 6 lokalnih zdravstvenih delavcev**, da je zdravljenje bolnikov

Domačini pri montaži pogradov v internat za dekleta v okviru novozgrajene srednje šole v Kasungu - Malaviju

Namestitev sončnih celic na bolnišnični del zdravstvenega centra v Mukungu v Ruandi

lahko normalno potekalo, ker je država zelo šibka in ne zmore plačati vseh.

V Ampitafi na Madagaskarju smo v okviru zdravstvenega centra **podprli obnovo porodnišničnih prostorov**, kjer se je v preteklem letu rodilo 217 otrok. Omogočili smo tudi nakup preko **8 ton riža za dnevni obrok 238 osnovnošolcev**, med katerimi jih veliko prihaja iz več kot uro hoda oddaljenih krajev. »*Za mnoge otroke je bil to edini dnevni obrok. Mogoče so pojedli še kakšen maniok, ki pa ni hranljiv za otroke ...*« je povedal misijonar Janez Krmelj, ki deluje na tem misijonu.

Posebno pozornost pa smo glede na velike potrebe tudi letos namenili **pomoči podhranjenim otrokom**, za katere misijonarki in sestre domačinke še posebej ljubeče skrbijo. V Safi v Centralnoafriški republiki smo tako **nadaljevali s podporo pri nakupu mleka, riža, moke, sardin in suhih gosenic**, bogatih z beljakovinami. V dvomesečno **bolnišnično oskrbo** je bilo zaradi hude podhranjenosti sprejetih **preko 150 otrok, 600 podhranjenih otrok pa je bilo deležnih tedenske pomoči 3 do 4 mesece**, v obliki dveh obrokov in hrane za cel teden za domov. Hrano so prejele tudi matere z aidsom, pri katerih zdravila brez nje ne delujejo. V sodelovanju s

Otroci pri pouku v novi OŠ v Kigaliju, kjer so s poukom začeli v januarju 2015, ko se v Ruandi začne novo šolsko leto

Podpora pri plačilu za delo šestih lokalnih zdravstvenih delavcev, ki pomagajo ljudem, Ruzo v Burundiju

Pomoč podhranjenim otrokom v okviru zdravstvenega centra v Rwisabiju v Burundiju

Pomoč podhranjenim v Rwisabiju v Burundiju

s. Bogdano Kavčič smo **podprli tudi nakup hrane za podhranjene otroke**, ki jim pomagajo v okviru zdravstvenega centra v Rwisabiju v Burundiju, kjer je zaradi velike revščine več kot 50 % vseh otrok v starosti od 0 do 5 let podhranjenih. V tem centru **imajo ves čas v bolnišnični oskrbi okoli 16 hudo podhranjenih otrok** in tudi nekaj podhranjenih odraslih, predvsem matere z dojenčki, ki zaradi podhranjenosti nimajo mleka in ne morejo nahraniti svojih otrok. Enkrat **mesečno pa pomagajo cca 45 kronično podhranjenim otrokom**, ki jih sestre spremljajo več mesecev in njihovim materam vedno dajo hrane za 1 mesec za domov. S. Bogdana Kav-

čič mi je ob tem dejala: »Ko bi vi vedeli, kolikokrat so bila s to pomočjo iz Slovenije rešena življenja, vaša pomoč vedno pride v pravem času ...« Nadaljuje pa s hvaležnostjo: »Vedno sem ganjena, ko samo potrkam, pa se že odprejo vrata src ljudi v Sloveniji. Neizmerno sem vsem hvaležna.«

V teh krajih je naše pomoči potrebnih še veliko ljudi, ki jim tudi v letošnjem avgustu in septembru želimo priskočiti na pomoč preko akcije Za srce Afrike. Več o njej boste izvedeli v naslednji številki. •

Z DELOM DO DOSTOJNEGA ŽIVLJENJA DRUŽIN V AFRIKI IN ALBANIJI

Jana Lampe

K podpori dobrodelnega programa **Z delom do dostojnega življenja**, ki v sodelovanju z revijo Ognjišče in slovenskimi misijonarji v Afriki poteka od leta 2010 dalje, se je v letu 2014 priključilo 59 novih dobrotnikov, ki so postali del družine **225 rednih mesečnih darovalcev** s povprečnim darom 14 EUR za pomoč najrevnejšim družinam v Afriki in v lanskem letu tudi prvič v Albaniji. Kot se večja število darovalcev, tako se večja tudi število družin, ki so deležne pomoči v okviru programa. Vključenih je že **279 revnih staršev iz Ruande, Burundija, Centralnoafriške republike in Madagaskarja ter 12 iz Albanije**, ki so na misijonih pri naših misijonarjih dobili priložnost za delo in plačilo zanj ter s tem možnost za dostojnejše preživetje svojih družin.

Lani smo prvič začeli s to podporo **v kraju Manambondro na Madagaskarju na misijonu** Janeza Mesca, kjer je priložnost za delo dobilo **22 revnih staršev**, ki dobijo mesečno plačilo 24 EUR, ter v kraju **Gramsh v Albaniji** na misijonu pri s. Vidi Gerkan, kjer je dobilo priložnost za delo in za zaslužek 48 EUR na mesec **12 brezposelnih mater**. Ti starši opravljajo različna dela.

Na misijonu v Manambondru na Madagaskarju ženske čistijo prostore vrtca in druge prostore misijona ter skupaj z možmi urejajo okolico, obdelujejo riževa polja za obroke hrane za otroke, kuhajo malico za otroke v kantini vrtca ipd. Poleg tega prinašajo tudi material, iz katerega pletejo preproge, ki jih potem prodajo in nekaj še dodatno zaslužijo. Sestre, ki jih spremljajo, jim plačajo za delo v denarju (1 evro na dan), včasih pa tudi s hrano (kar bolj potrebujejo). Janez Mesec je ob tem dejal: »Zavedati se moramo, da je 1 evro pri nas že zelo lepa dnevna plača in s tem evrom si lahko kupijo 2 kg riža, kar pomeni, da je družina preživela spet en dan brez lakote. Kot primer

lahko navedem mati Endrin'na Oly, ki pravi, da vidi veliko razliko in napredek v družini, odkar je vključena v projekt. Sedaj 4 otroci lahko hodijo v šolo, hrano imajo, čeprav niso vedno siti, lahko sadijo riž in tako jedo delo svojih rok. Redijo prašiča, zelo so zadovoljni in želijo si nadaljevanja.«

22

Pri pletenju preprog na Madagasakrju

Žene pri pripravi malice za otroke v vrtcu na misijonu na Madagaskarju

Žene pri urejanju vrta pri sestrah v Albaniji

V Albaniji ženske sestram pomagajo pri pripravi kosila in pri učni pomoči revnim otrokom, ki so pri sestrah v varstvu po šoli, pomagajo jim pri urejanju in obdelovanju zelenjavnega vrta, urejanju okolice in čiščenju hiše ter ob sobotah dopoldne pri aktivnostih druženja za otroke. Sestre usmiljenke na območju Gramsha izvajajo tudi pomoč na domu za bolne in ostarele, pri čemer jim sedaj pomagajo tudi te ženske, npr. s čiščenjem gospodinjstev pri tistih starejših, bolnih, ki sami ne zmorejo, ipd. Vsaka žena dela na misijonu po 7 dni na mesec po 4–5 ur na dan, za kar dobijo plačilo 48 EUR na mesec. S. Vida pravi, da je to v Albaniji, kjer je standard veliko nižji kot v Sloveniji, dovolj za dostojnejše preživetje najrevnejših družin. »Ne vem, kako bi shajali brez te pomoči v družini Qekrezi. Starša in mala hčerka so živeli od socialne pomoči na račun sina z mišično distrofijo. Lani je deček umrl in ostali so v velikem trpljenju za sinom in brez vsake druge pomoči, kar je še posebno poslabšalo zdravje očeta, ki je psihični bolnik. On je bil nemogoč, mama stalno v joku, punčka pa pri sosedu. Mamo smo povabili k delu, in tako prihajata s punčko pomagat v menzo za čas kosila, kar jima je v moralno in materialno pomoč.«

Oba misijonarja pa sta nam povedala, da se je v tem letu pri družinah, vključenih v program, že pokazalo napredovanje. Hvala iz srca vsem, ki podpirate najrevnejše družine v Afriki in Albaniji in jim s tem dajete možnost za dostojno življenje. •

Žene pri pridelovanju hrane za obroke otrok, ki obiskujejo vrtec na misijonu v Manambondro

Pri urejanju okolice misijona

SANJE

Franc Prelec

Ob vstopu v desetletje, ki nas je popeljalo v sveto leto 2000 in v tretje tisočletje krščanstva, smo sanjali. Sanjali smo na različnih področjih, sanjali smo drzno in z velikim upanjem. Srebrni jubilej, spomin na leto 1990, ni samo spomin, je tudi opomin, je pa tudi priložnost za zahvaljevanje, za veselje in upanje. Mnoge sanje, tudi najbolj sanjske, so se namreč v tem času in v tem prostoru tudi utelesile in zaživele.

Te dni sem potegnil iz arhiva Istrske območne Karitas intervju z mlado novinarko Heleno. Kot župnik v novi župniji Portorož-Lucija sem že pet let užival v prostorih novega moderno urejenega župnijskega središča, ki je bilo po petnajstih letih bojev s takratno oblastjo sad sanj, upanja in vere v Božjo previdnost in je omogočalo tudi vse oblike karitativnega delovanja.

Zelo odmevno je bilo srečanje in pomoč prveemu zasvojenцу s prepovedanimi drogami v Sloveniji. Ta korak je sprožil cel plaz, ki se ni več zaustavil. Pritegnil je tudi pozornost mlade novinarke, ki je iz takrat še drobnih poskusov, predvsem pa iz predvidevanj, želja in sanj skovala tri strani dolg intervju.

Osnova zanj je bil Simon Artnik, ki smo ga pripravili za sprejem v Skupnost Srečanje v Italiji in je kot prvi zaključil triletni program, srečanja s približno petdesetimi drugimi zasvojenци, pogovori z Občino Piran za ureditev prvega takega centra v Sloveniji, in sicer na prostorih benediktinskega samostana na Krogu pri Sečovljah v dogovoru z don Pierinom, in ustanovitev prve Lokalne akcijske skupine za pomoč zasvojenim v piranski občini, v kateri sem ves čas zastopal Karitas. Ta koordinacija je postala vzorec za večino slovenskih občin.

Pogled nazaj nas po petindvajsetih letih prehojene poti vabi, da se Cerkev, civilna družba in država z vsem spoštovanjem zahvalijo vodstvu Slovenske karitas, da je Karitas takoj v začetku razumela in z vsemi močmi podprla ter prevzemala vedno bolj v

svoje roke delo z zasvojenimi in njihovimi svojci in razvila tako široko mrežo pripravljalnih centrov in urejenih postojank, kot jih ima danes Skupnost Srečanje v Sloveniji.

Slovenska Karitas je z ustanavljanjem zavodov, kot so Pelikan, Samaritan in drugi, zaorala v slovenski prostor globoke brazde za bolj organizirano, strokovno in zato učinkovitejšo pomoč najbolj ranjenim in prizadetim, ki potrebujejo dolgoročno pomoč. To obliko služenja potrebujejo predvsem mladi, ki jim v novih, lepih in zahtevnejših časih nismo uspeli posredovati resničnih, trajnih duhovnih in verskih vrednot. Zato se zatekajo v osamo, uživaštvo, brezposelnost, zasvojenosti, obup.

S temi drobnimi vrsticami sem se želel zahvaliti Bogu in Devici Mariji za povabilo na to nekoliko bolj delikatno delo na širokem polju služenja ljudem, h kateremu nas kot svoje učence vabi naš Odrešenik; enako se zahvaljujem tolikim sopotnikom skozi ta leta v služenju tistim, ki jim ne primanjkuje materialnih dobrin, ampak pravega zdravja, pravilne vzgoje, sposobnosti za veselo vključevanje v delo in življenje.

Hrano, pijačo, oblačila, pohištvo, žlice in vilice, posteljo in mizo za brezdomce bodo naše Karitas delile še dolgo, vendar v veliko manjši meri, če se bomo še bolj zavzeli za zdravje ali vsaj za zazdravitev naših kroničnih duhovnih bolnikov. •

Foto: Arhiv Študentskega doma sv. Elizabete

*»Kateri plakat bo najlepši?«
Otroci na taboru v Domu Karitas v Soči*

*»Hm, kje naj najdem kakšno primerno karto, da zmagam?«
Dijaki na medgeneracijskem taboru v Domu sv. Lenarta*

»V Portorožu potekajo Počitnice Biserov 2015 ... rumeni klobučki, nasmejani obrazi, veselje, sonce, morje, pesmi,...«

*»Kako prijetno in dobro je ...«
Družine iz Celja med panoramsko vožnjo ob slovenski obali na enodnevem izletu na morje*

QR koda za dostop do Žarka dobrote na internetni strani preko sodobnih spletnih bralnikov.

